МУСТАҚИЛЛИК ИФТИХОРИ — МУҚАДДАС ТУЙҒУ!

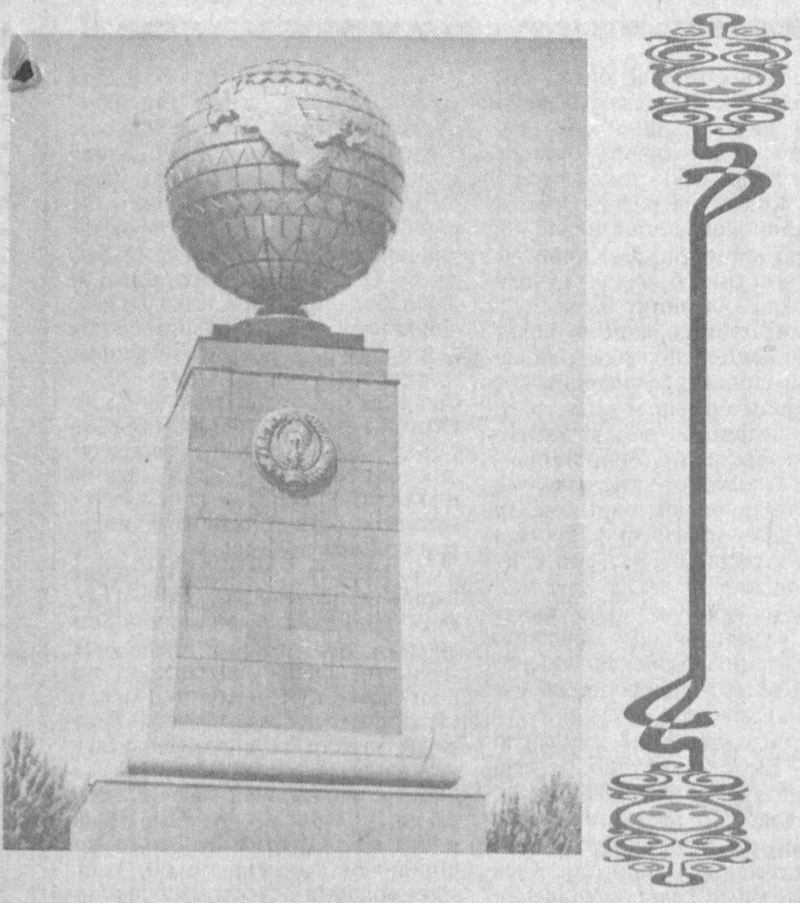

ШИРИН-ШАКАР УЗУМ - БАЙРАМ ДАСТУРХОНИГА

«Туркистон» жамоа хўжалигининг Юсуф Жўраев номли боғидаги 20 гектар узумзорда бу йил узумдан юқори ҳосил етиштирилган.

Оилавий пудратчилардан Меҳмонқул Аннаев, Сафо Сафаров, Даврон Шарипов ва Карим Сафаровлар айни кунларда байрам дастурхонини ширин-шакар узумга сероб қилиш учун ҳамма имкониятларини ишга солмоқдалар. Бир қисм ҳосил шаҳарликларга етказиб берилаётган бўлса, бир қисми қишлоқ аҳли учун майиз қилинмоқда.

С.ҚОДИРОВ.

ИШ ЎРИНЛАРИ ЯРМАРКАСИ

Жиззах шаҳрида бу йил иккинчи марта бўш ишчи ўринлари ярмаркаси ташкил этилди. Ўтган йили шу йўл билан юзлаб кишилар янги иш ўринларига эга бўлган эдилар. Ушбу анъанага айланиб қолган бўш иш ўринлари ярмаркасига «Камолот» жамғармаси Жиззах вилоят бўлими, вилоят меҳнат, аҳолини иш билан банд қилиш ва ижтимоий ҳимоя қилиш бошқармаси ҳамда шаҳар меҳнат биржаси жамоаси бош-қош бўлмоқда. Юнус Ражабий номли вилоят драма театри биносида ўтган бу тадбирга Жиззах шаҳридаги корхона, ташкилот, фирма, хусусий дўконлар ўзларида бўлган бўш иш ўринлари жадвали билан келганлар. Иш изловчи кишилар ихтисоси, қобилияти ва хоҳишига қараб иш ўрнини танлашга киришдилар. Иш қидирувчилар иш берувчи ташкилот вакили билан юзма-юз суҳбатлашиб, меҳнат биржаси орқали шартнома тузиб ишга жойлашдилар.

ИНШООТНИНГ БИРИНЧИ СИНОВИ

Учқўрғон-Наманган сув тиндириш иншооти Фарғона водийси миқёсидаги йирик қурилиш объектларидан ҳисобланади. Республика раҳбарлигининг назоратига олинган мазкур иншоот ишга тушгач, Наманган шаҳридан ташқари Уйчи ва Чортоқ туманлари аҳолсининг тоза ичимлик сувига нисбатан эҳтиёжини тўла-тўкис қондириш имконияти яратилган бўлади. Норин дарёсининг қўшни Қирғизистон чегарасидан бошланган трассада икки йилдан бери улкан бунёдкорлик тадбирлари амалга оширилди.

Яқинда мамлакатимиз Бош вазирининг биринчи ўринбосари Исмоил Жўрабеков ва вилоят ҳокими Бургутали Рапиғалиевлар иштирокида сув тиндириш иншоотининг дастлабки синови ўтказилди. Бамисоли биллурни эслатувчи тиниқ сув тозалаш иншоотларидан ўтгач кучли босимда катта диаметрли қувурдан отилиб чиқди.

О. ЖУМАНАЗАРОВ.

БУ СОНДА:

2 БАНК ТИЗИМИ — ТАРАҚҚИЁТ ТАЯНЧИ
3 БАЙРАМ ШУКУҲИ
4 «ЛАТОФАТГА БОЙМИСИЗ?»

ШУ АЗИЗ ВАТАН — БАРЧАМИЗНИКИ! ЎЗБЕКИСТОН

ИШОНЧ

Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерациясининг газетаси

27 август 1996 йил, сешанба

№ 68 (315)

Яқинда мустақиллигимизнинг беш йиллигини нишонлаймиз. 1991 йил 1 сентябрда туғилган болалар яқинда бешга киради. Илойим уларга умр берсин!

Ислом Каримов

ЖИСМ ИЧРА ЖОНСАН, ВАТАН!

Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг беш йиллиги тантанали нишонланадиган сана арафасида Тошкент марказидаги Туркистон саройида байрамона руҳда «Ўзбекистон-Ватаним маним» қўшиқлар кўрик-танловининг якунловчи босқичи бўлиб ўтди.

Дунёда комронликнинг шакл-шамойиллари кўп. Дунёда қайта-қайта айтган билан таърифини тугатиб бўлмайдиган кечинмалар, ҳодисотлар ҳам бисёр. Бироқ инсоннинг кўнглига урмайдиган егулик ягона - НОН. Инсон бир умр пойини тавоб этадиган сиймо ягона - ОНА. Инсон токи ҳаёт экан, жисман ҳам, руҳан ҳам яктан, якдил саждагоҳ маскан ягона-ВАТАН.

Мустақиллик бизларга она Ватанимизни қайтариб берди. Бизларга ҳур Ватанни севиш, уни тараннум этиш бахтини, саодатини қайтариб берди. Бизлар эндигина тетапоя бўлаётган диёримиз бағрида ҳуррият ҳавосидан нафас олар эканмиз, озод Ватанни севиш, уни ардоқлаш, ҳар қарич тупроғини тўтиёдек асраб-авайлашдек муқаддас фарзандлик бурчини асл Ватан фуқароларига мос равишда ўрганмоқдамиз. «Ўзбекистон-Ватаним маним» қўшиқлар кўрик-танлови мана шу муборак йўлда қўйилган салмоқли, мақтовга лойиқ тадбирлардан бири бўлди.

Кўрик танловнинг якунловчи босқичида ижро этилган қўшиқларни тинглаган ҳайъат аъзолари, оддий томошабинларнинг кўнглидан бундай хушовоз хонандалари, моҳир созандалари, лафзи ширин шоирлари-ю, афсунгар бастакорлари бисёру беҳисоб диёрнинг бахти баркамол деган фикр ўтганига имоним комил. Зеро, том маънодаги ватанпарварлик-она юртни муқаддас билишдан, унинг фикри ёди билан яшашдан бошланишига шубҳа йўқ.

«Ўзбекистон-Ватаним маним» кўрик-танловининг якунловчи босқичи мамлакатимиз халқларининг байналминал санъат байрамига айланиб кетгани нур устига аъло нур бўлди. Ўзбекистон азал-азалдан нафақат ўзбекларнинг, тақдир тақозоси билан ҳаёти мана шу муқаддас замин ила пайваста миллат ва элатлар вакилларининг жонажон Ватани, муқаддас саждагоҳидир. Шу боисдан ҳам саҳнада рус, тожик, уйғур тилларида Ўзбекистонни куйлаган санъаткорларни томошабинлар узоқ олқишладилар.

«Ўзбекистон-Ватаним маним» кўрик танлови мамлакатимиз миқёсида ўтганлигининг чуқур рамзий маъноси бор. Бутун мамлакат миқёсида яратилган қўшиқларнинг энг саралари эса якуний босқичда ҳакамлар ҳайъати ҳукмига ҳавола қилинди. Кўрик-танловнинг ғолиблари муносиб тақдирландилар. Бироқ мен бу тадбир натижасида бутун миллат ғолиб бўлди, деган бўлардим. Чунки халқ қалбининг таржимонлари бўлган ижодкорлар, санъаткорлар тимсолида улуғ ўзбек халқи ўз-ўзини тананнум этди. Ўзини англаш, қадр-қимматини муносиб баҳолаш, авлоддан-авлодга ўтиб келаётган буюклик салоҳиятини яна бир карра теран идрок этиш борасида кўрик-танлов дорилфунун вазифасини ўтади. Ватанни ҳар қанча таърифи-у тавсиф этсак, ардоқласак, шунча оз. Айни шу боис «Ўзбекистон-Ватаним маним» кўрик танловининг умри боқий.

Абдул ҲАМИД.

ДЎСТЛИК РИШТАЛАРИ МУСТАҲКАМЛАНМОҚДА

Шу кунларда «Корея-Ўзбекистон» дўстлик жамияти президенти Ким Юн Хок бошчилик қилаётган Кореялик меҳмонлар республикамизнинг бир қатор вазирликларида, идораларида бўлишди. Жумладан Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерациясида бўлишганида, делегация аъзоларини Федерация Кенгашининг раиси Ҳ.Жамолов қарши олиб, дўстона давра столи узра суҳбатлашдилар. Шунингдек, суҳбат давомида юксалаётган мустақил давлатимизда, қолаверса жаҳон ҳамжамиятида касаба уюшмаларининг роли ва тутган ўрни ҳақида делегация аъзоларига сўзлаб берди.

Суҳбат чоғида томонлар бир-бирлари билан фикр алмашиб, Корея давлати билан турли даражали ҳамкорлик ришталарини ўрнатишга тайёр эканликларини таъкидлаб ўтдилар. Дўстона учрашувда «Корея-Ўзбекистон» дўстлик жамиятининг вице-президенти Ха Мин Жунг, «Донг-Ань» енгил саноат ташкилотининг президенти Ю Ми Ёль ва Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси Кенгаши раисининг ўринбосари З.Қодировлар қатнашдилар.

У. АХРОРОВ.

Далалар сурури

ПАХТА ТЕРИМИ БОШЛАНДИ

Қашқа воҳаси республикамизнинг бошқа вилоятларига қараганда қуёш ҳароратига бой воҳа. Шу боис бу ерда она замин бағрига ташланган уруғ эрта униб чиқади ва эрта пишиб етилади. Мана бугун деҳқонлар кўпдан орзиқиб кутган палла бошланди. Пахтани саралаб теришга киришилди. Илғор хўжаликларнинг далаларида оппоқ бўлиб очилган чаноқлар сони кун сайин кўпаймоқда. Ҳа, воҳа деҳқонларининг бугунги қувончи чексиз.

Қарши туманидаги Чўли ота номли жамоа-ширкат хўжалигининг деҳқонлари пахтани саралаб теришни воҳада биринчи бўлиб бошлаб беришди. Хўжаликнинг Дониёр Мейлиев, Қўчқор Неъматов, Абдували Одилов, Рўзибой Худоёров, Саттор Турдиев бошлиқ бригадаларда терим авжида. Мазкур жамоаларнинг бу йилги ниятлари ҳам қутлуғ. Ҳар гектар майдондан ўртача 40-45 центнердан «оқ олтин» ҳосили кўтаришни дилларига тугишган.

- Пахтани сараб теришга барвақт киришганлигимизнинг ўзига яраша сабаблари бор,- дейди хўжалик раҳбари Юсуф Рўзиев. - Биринчидан, қуёш нуридан, деҳқон меҳридан қонган ғўзаларимиз яхши ривожланиб, пахта пишиб етилди. Иккинчидан, Германияда ишлаб чиқарилган «Дропп» дефолиантидан оқилона фойдаландик. Очиғи, нима учундир узоқ йиллар мазкур дефолиантдан хўжаликлар фойдаланмадилар. Чунки, мутахассис сифатида буни ўзим ҳам яхши биламан. Кўп йиллар вилоят кимёлаштириш бошқармасида бошлиқ ўринбосари бўлиб ишлаганман. Бўлмаса олимлар ҳам ундан фойдаланишни таъқиқлаган эмас. Балким, деҳқонларга маъқул тушмади, шекилли. Хуллас, бултур ушбу дефолиантни тажриба сифатида 300 гектар майдонда қўлладик. Натижа ёмон бўлмади. Аксинча ҳосилга ҳосил қўшди. Бундай дейишимнинг сабаби бор. Дефолиант сепилгандан сўнг у ғўзага секин таъсир этиб, кўсакларнинг етилишини тезлаштирди ва ғўза барги ҳам асталик билан тўкила бошлади. Магний-хлорат-кальцийга нисбатан афзаллиги ҳам шунда.

Хўжалик аъзолари 1630 гектар майдондан 5000 тонна дурдона етиштиришга азму қарор қилишган. Ҳозир далаларда 30 дан зиёд терим машинаси ишлайди.

Аҳрор САМАРИДДИНОВ,
«Ишонч» мухбири.

Бизнинг шарҳ

МУЛКДОРЛИК МАВҚЕИ ОШИРИЛДИ

Чорвачилик маҳсулотлари етиштирувчиларни рағбатлантириш, гўшт-сут саноатида иқтисодий ислоҳотларни, хусусан хусусийлаштириш жараёнларини чуқурлаштириш мақсадида ва охир-оқибатда аҳолининг гўшт-сут маҳсулотларига бўлган талаб-эҳтиёжини қондириш учун республика Вазирлар Маҳкамасининг «Ўзгўштсутсаноат» давлат уюшмаси корхоналарини хусусийлаштириш, акционерлаштириш жараёнларини чуқурлаштириш ва давлат томонидан қўллаб-қувватлаш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарори эълон қилинди. Ушбу ҳужжатнинг бугунги кундаги аҳамиятини шарҳлаб бериш учун мухбиримиз «Ўзгўштсутсаноат» уюшмасининг раиси Ҳ.Н.Муталовга мурожаат этди.

- Ҳакимжон Нигматович, маълумки, иқтисодий ислоҳотларнинг бугунги босқичида хусусийлаштирилмай қолган корхоналар жуда озчиликни ташкил этади. Ўйлайманки, «Ўзгўштсутсаноат» уюшмаси ҳам мулкчилик шаклини ўзгартирган тармоқлардан ҳисобланади. Шунга қарамай, қарорда «хусусийлаштириш, акционерлаштириш жараёнларини чуқурлаштириш» ҳақида алоҳида таъкидланган...

- Албатта, бугунга келиб хўжалик юритувчи субъектларнинг қарийб 70 фоизи давлат тасарруфидан чиқариб бўлинди. Мамлакатимизда 4,5 мингдан зиёд ҳиссадорлик жамиятлари фаолият юритиб турибди. Жумладан, бизнинг тармоққа қарашли корхоналар ҳам тўлиқ акционерлашиб бўлган эди. Лекин гап корхоналарнинг атамасини ўзгартиришда эмас, балки иш самарасини оширишдан иборатдир. Корхоналаримиз ислоҳотлар жараёнида давлат ихтиёридан чиқарилган бўлса-да, марказлашган маъмурий бошқарув тизими исканжасидан тўлиқ қутулмаган эди. Ҳиссадорлик жамияти аъзолари ўзини тўлақонли мулкдор деб ҳис қилишмас, ишлаб чиқаришда фойдаланиладиган қадоқлаш, ўраш каби материаллар эскича тартибда, яъни марказлашган бошқарув тизими орқали келтирилар эди. Бунинг натижасида уюшма сўнгги 2-3 йил оралиғида молиявий жиҳатдан «жар ёқаси»га келиб қолди.

Юқорида номи келтирилган қарор эса ёпилиш арафасидаги уюшманинг истиқболида янги уфқлар очишига ишонгимиз келади. Чунки бу ҳужжатнинг эълон қилиниши ҳар жиҳатдан прогрессив аҳамиятга эга. Нима учун шундайлигини қуйида изоҳлайман.

Биринчидан, «Ўзгўштсутсаноат» уюшмаси таркибига кирувчи ҳиссадорлик жамиятлари акцияларининг давлат улуши 25 фоиздан 15 фоизгача қисқартирилди, бу билан уюшманинг мулкдорлик мавқеи оширилди.

Бундан ташқари, қарорнинг учинчи бандидаги қуйидаги кўрсатмага эътиборингизни қаратмоқчиман:

«3. Ўзбекистон Республикаси Давлат мулки қўмитаси:

акцияларнинг давлат пакетини акционерлик жамиятларининг асосий фондларини қайта ҳисоблашни ҳисобга олиб уларнинг номинал қиймати бўйича «Ўзгўштсутсаноат» уюшмасининг устав фондини шакллантириш учун тўла хўжалик юритишга берсин. Белгилаб қўйилсинки, акцияларнинг уюшма устав фондига ўтказилган улуши уюшма томонидан беш йил мобайнида мутаносиб улушларда сотиб олинади», дейилган. Қарорнинг шу бандидан англашиниб турибдики, республикамиздаги ислоҳотлар яна бир поғона юқорига кўтарилди. Эндиликда ривожланган мамлакатлардаги корхоналар сингари «Ўзгўштсутсаноат» уюшмасининг устав фондида ўз маблағи, мулки бўлади.

Бундан ташқари, «Ўзгўштсутсаноат» уюшмасига хорижий инвестициялар иштирокида қўшма корхоналар ташкил этиш вазифаси қарор билан таъкидлаб ўтилди. Бу йўналишда иш олиб бориб, ҳозирги кунда хорижнинг 19 та нуфузли фирма ва корхонаси билан ҳамкорликда ишлаш дастурини тайёрладик. Қувонарлиси шундаки, ишлаб чиқаришни модернизациялаш, илғор технологик асбоб-ускуналар билан таъминлаш мақсадида уюшма банклардан хорижий валютада кредит олиш ҳуқуқига эга бўлди.

Таъкидлаш лозимки, ишлаб чиқариш жабҳасида кенг халқ истеъмол молларининг турини кўпайтириш ва сифатини оширишга эътибор қаратаётир. Хусусан, 1-Тошкент сут комбинатида 15, 30, 50 ва 100 граммлик ҳажмдаги сиғимга эга бўлган қадоқланган пишлоқ, стерланган йогурт, олий навдаги қатиқ ва музқаймоқнинг янги турларини ишлаб чиқариш учун дастлабки амалий қадам қўйилди. Узоғи билан келаси йилдан бу маҳсулотлар ўзимизда сотилиш билан бирга, бир қисми экспортга жўнатилади.

- Ҳакимжон Неъматович, гапингизга қараганда, «Ўзгўштсутсаноат» уюшмаси корхоналарини хусусийлаштириш, акционерлаштириш эҳтиёжи анча авалроқ пайдо бўлган экан. Бу борада тармоқ йиллар ҳисобидан ютқаздимикан дейман?

- Йўқ, асло, ундай дейишга ҳаққимиз йўқ. Иқтисодиёт ва умуман халқ хўжалигида гўшт-сут маҳсулотларидан ҳам муҳимроқ тармоқлар мавжуд. Масалан, ғалла, пахта, нефть маҳсулотларини кенг миқёсда ишлаб чиқариш, бу тизимда самарали натижаларга эришиш республикамиз иқтисодиётида муҳим ўрин тутади. Ҳукуматимиз аввал ана шу сингари товар-маҳсулотларнинг кенг ишлаб чиқарилишига эътибор қаратгани ҳам бежиз эмас. Барчамизга маълумки, Ўзбекистон Республикаси бозор муносабатларига босқичма-босқич ўтишининг тамойили Президентимиз И.Каримов томонидан анча вақт илгари аниқ-равшан белгилаб берилган. Ана шу тамойиллар нечоғли ҳаққоний ва самарали эканлигига биз яна бир бор иқрор бўлиб турибмиз.

Н.АЛИМОВ суҳбатлашди.

ЕТТИ ИҚЛИМ НАФАСИ

МДҲ мамлакатларида

Россия Ҳавфсизлик Кенгашининг Котиби Александр Лебедь якшанба куни Москвага қайтиб келган. Хонқалъадаги матбуот конференциясида у, якуний ҳужжатни тайёрлашдаги юридик мураккабликлар туфайли Аслан Масхадов билан кечаги музокаралари кечиктирилганини айтди. А.Лебедь, Чеченистон томонидан қилинган таклифларнинг юридик экспертизаси зарур деб ҳисоблайман, дея баёнот берди. Айниқса, Москванинг ўзида Чеченистон билан тинчлик битимини имзолашга қарши кучли мухолифот мавжудлиги ҳам буни тақозо этади, деди у. Грозniйда Россия колоннасини қуролсизлантириш билан боғлиқ можарони А.Лебедь англашилмовчилик деб атади.

****

Белорус Президенти А.Лукашенко Американинг Ассошиэйтед-пресс агентлиги журналистлари билан учрашиб, уларнинг бир қанча саволларига жавоб берди. Америка журналистлари асосан мамлакатнинг бугунги иқтисодий ва ички сиёсий аҳволи билан қизиқдилар. А.Лукашенко бу ерда яна бир бор Россия билан интеграцияланишнинг қатъий тарафдори эканлигини таъкидлаган.

****

Озарбайжон пойтахти Боку кеча Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Котибининг ўринбосари, наркотиклар устидан назорат бўйича БМТ дастури раҳбари, Жоржио Жакамиллини кутиб олди. У Бокуга тўрт кунлик ташриф билан келди. Бу ерда БМТ вакили Озарбайжоннинг ҳуқуқни ҳимоя қилиш органлари раҳбарлари билан учрашиш ва музокаралар олиб бориш ниятида.

****

Кеча Қрим мухторияти Олий Кенгашнинг шошилинч мажлиси бўлди. ИТАР-ТАСС агентлигининг хабар қилишича, унда мухторият Олий Кенгаши раиси Евгений Супрунюкнинг йўқолиб қолиши билан боғлиқ масала кўрилган. ИТАР-ТАСС Олий Кенгаш матбуот марказига асосланиб маълум қилишича, Евгений Супрунюк шанба куни ярим кечада ўз уйи олдида машинадан тушиб, хонадони подъездига кириб кетганча бедарак йўқолган. Ўшандан бери унинг қаердалиги номаълум.

****

Шу йил 15 сентябрда Арманистон пойтахти Ереванда 32-жаҳон шахмат олимпиадаси тантанали равишда очилади. Олимпиадага ҳозирлик матбуот хизматининг маълумотига кўра асосий тайёргарлик ишлари кўриб қўйилган ва ҳозирдаёқ жаҳоннинг 120 мамлакати олимпиадада қатнашиши истагини билдириб, тақдимнома йўллаган.

ХОРИЖДА

АҚШ Президенти Билл Клинтон якшанба куни Ғарбий Виржиниянинг Ханкинсон шаҳрига келди. Шу билан унинг АҚШнинг беш штатига поездда амалга ошириладиган саёҳати бошланди. АҚШ демократик партиясининг съезди ўтаётган Чикаго шаҳри саёҳат йўналишининг сўнгги марраси бўлади. Ханкинсонда ўз тарафдорларининг 10 минг кишилик оломони олдида сўзга чиқар экан, Б.Клинтон, Американи энг тўғри йўлга йўналтирмоқчи эканлигини таъкидлади. Индинга - яъни пайшанба куни Чикагода у, иккинчи муддат Президентлик лавозимига демократик партиядан ўз номзодининг тасдиқланиши муносабати билан нутқ сўзлаши керак.

****

Исроил Президенти Эйзер Вейцман ва Фаластин мухторияти раҳбари Ясир Арафатлар учрашуви яқин Шарқда тинчлик жараёнларини давом эттиришига янги ҳисса бўлиб қўшилиши керак. Исроил Бош вазири Б.Натаняху билан маслаҳатлашиб олгач, Э.Вейцман Я.Арафатни ўзининг хусусий резиденциясида қабул этишини маълум қилди. У Фаластин мухторияти кескин муаммоларини муҳокама этиш учун учрашиш истаги бўлганини тасдиқлади. Шу муносабат билан аввалига учрашувлардан бош тортиб келган Исроил Бош вазири Б.Натаняхунинг ҳам 10 сентябргача Я.Арафат билан учрашиши кутилмоқда. Шу куни у расмий ташриф билан АҚШга жўнайди. Ҳозирча у учрашув санасини аниқ айтгани йўқ.

****

Кеча Эрон ташқи ишлар вазири Фурзандек Пекинга расмий ташриф билан келди. 1980-1988 йилларда Эрон-Ироқ уруши даврида Хитой Эронни қурол-яроғ билан таъминлаб турган асосий давлат эди. Ғарб мутахассислари Пекин ҳозиргача ҳам Эронга замонавий жанговар техника, шу жумладан, олис ҳаракат радиусига эга бўлган ракеталарни сотиб келаётган бўлиши мумкин деб гумонсирашмоқда.

****

Ливанда парламент сайловлари давом этмоқда. Сайловчилар юксак фаоллик билан сайловларда иштирок этишмоқда. Полиция хабарига кўра сайловларнинг иккинчи куни жанжал-можароларсиз ўтган. Қаттиқ ҳавфсизлик чоралари кўрилган шароитда Ливаннинг шимолий қисмида сайловларга 600 минг киши таклиф этилганди. Парламентга сайланадиган 128 депутатдан 28 нафари Шимолий Ливан вакиллари бўлиши керак. Келгуси уч якшанба куни Ливан пойтахти Байрут ва бошқа ҳудудларда сайловлар ўтказилиши кўзда тутилган.

Жаҳон матбуот агентликлари материаллари асосида.

• Ўзбекистон мустақиллигининг беш йиллигига

БАНК ТИЗИМИ — ТАРАҚҚИЁТ ТАЯНЧИ

Ватан мустақиллигидан қимматлироқ ва азизроқ нарса йўқ дунёда. Зеро, Тангрининг энг буюк неъмати ҳам озодликдир. Мана беш йилдирки, биз ана шу неъматдан баҳрамандмиз. Мустақиллик байрами бутун халқимизга ва жаҳон аҳлига танлаган йўлимизнинг тўғрилигини, мустақил тараққиётнинг ҳаётимиздаги аҳамиятини яна бир бор намоён этади.

Бу байрамни мамлакатимиз барқарорлик ва фуқаролар тотувлиги ҳукм сурган бир шароитда, бозор иқтисодиёти сари дадил қадамлар қўйилаётган, аҳоли ижтимоий жиҳатдан ҳар тарафлама муҳофаза қилинаётган, давлатимиз халқаро миқёсда тобора кенг тан олинаётган бир вазиятда нишонлайди.

Ўтган даврда иқтисодиётдаги кенг ислоҳотлар натижаси ўлароқ мустаҳкам макроиқтисодий барқарорликка эришилди. Зеро, мамлакатимиз Президенти И. А. Каримов таъкидлаганларидек, «Бугунги энг муҳим вазифа — валютамизни бақувват, дунёда обрўли валютага айлантиришдир. У юксак қимматга ва катта кучга эга бўлиши лозим. Сўмнинг барқарорлигини таъминлаш ва қадрини ошириш — умуммиллий вазифа. Республикамиздаги барча фуқароларнинг фаровонлиги ана шу вазифанинг ҳал этилишига боғлиқдир». Шунинг учун, мамлакатимизда олиб борилган қатъий пул-кредит сиёсати натижасида миллий валютанинг қадрсизланиш даражасини пасайтириш билан бирга унинг ўсиш суръатлари жиловланди. Мавсумий ўзгаришларни ҳисобга олган ҳолда инфляциянинг ўртача ойлик даражаси жорий йилнинг биринчи ярмида 1995 йилнинг шу даврига нисбатан икки бараварга камайиб, 4,0 фоиз атрофида бўлди. Бугунги кунда иқтисодиётда пул муомаласини ташкил этишнинг таъсирли усуллари қўлланилмоқдаки, бунинг натижасида муомаладаги нақд пул ҳажмининг ўртача ўсиш суръатлари 1995 йилдагига нисбатан 1,3 мартага камайди. Мустақил республикамиз олтин-валюта захираларини ташкил этиш ва улардан унумли фойдаланиш натижасида миллий валютамизнинг хорижий валюталарга, биринчи навбатда АҚШ долларига нисбатан амалдаги курси сақлаб қолинди ҳамда Ўзбекистон Республикаси Валюта биржаси савдоларини мунтазам равишда ўтказиб туришга имкон яратилди.

Шу билан бирга, белгиланган инвестиция лойиҳаларини амалга оширишда банк кредитларидан, жумладан Марказий банкнинг қайта молиялаш кредитларидан кенг фойдаланилди. Республикамизда қайта молиялаш кредитларини пахтадек муҳим стратегик хом ашёни етиштириш ва уни йиғиб олишга йўналтириш билан бирга ундан дон мустақиллигига эришиш ҳамда иқтисодиётнинг энг муҳим инвестиция объектлари, жумладан, Асакадаги «УзДЭУавто» қўшма корхонаси, Қоровулбозордаги Бухоро нефтни қайта ишлаш заводи, Қувасойдаги «Кварц» номли турли турдаги ойна буюмлари ишлаб чиқарувчи завод, Андижон, Қўқон ва Янгийўлдаги спирт заводлари ва Ҳазораспдаги шакар заводини кредитлашда фойдаланиб, пировардида иқтисодиётда сезиларли таркибий ўзгаришлар ясашга эришилди.

Эришилган ютуқларда Ўзбекистон Республикаси Марказий банкининг ва қолаверса, бутун банк тизимининг ҳам муносиб ҳиссаси бор.

Маълумки, Республика Олий Мажлиси томонидан 1995 йилнинг декабрида «Ўзбекистон Республикаси Марказий банки тўғрисида» ва шу йилнинг апрелида «Банклар ва банк фаолияти тўғрисида»ги қонунларнинг қабул қилиниши натижасида мамлакатимизда банк тизимида амалга оширилаётган ислоҳотлар ўзининг энг муҳим босқичига кирди.

Банк тизими ривожланишининг беш йиллик қисқа тарихига мурожаат қиладиган бўлсак, бу соҳадаги муваффақиятлар ва эришилган ижобий натижалар янада залворлироқ эканлиги маълум бўлади.

«Банклар ва банк фаолияти тўғрисида» 1991 йил 15 февралда қабул қилинган қонунга мувофиқ СССР Давлат банкининг Ўзбекистон конторасси Ўзбекистон Республикаси Давлат банкига, мазкур қонунга 1992 йилда киритилган ўзгартиришларга кўра эса у Ўзбекистон Республикаси Марказий банкига айлантирилди. Бу воқеа мамлакатимиз банк тизимининг янги тарихини бошлаб берди.

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки ўз фаолиятининг дастлабки куниданоқ мустақил пул-кредит сиёсати юритиш тарафдори бўлиб чиқди ва Республика Ҳукумати билан ҳамкорликда ушбу йўналишда тегишли ишларни олиб борди.

Мустақилликнинг дастлабки кунларида давлатимиз Марказий банки олдида турган асосий вазифалардан бири — бу мамлакатимиз иқтисодиётининг нақд пулга бўлган талабини қондириш бўлган бўлса, иккинчи муҳим вазифаси ўша вақтда тугаб бораётган собиқ иттифоқ ҳудудидаги давлатлар билан ўзаро тўловларни амалга оширишни ташкил қилишдан иборат эди. Ҳар иккала вазифа айрим объектив сабабларга кўра 1993 йилга қадар ҳам Москва орқали ҳал қилинганлигини ҳисобга олсак, уларни бажариш ўта мураккаб эди. Шунга қарамасдан, ушбу вазифалар уддаланди.

Республика раҳбарияти мамлакатимиз ҳудудида фаолият кўрсатаётган хўжалик субъектларининг собиқ иттифоқдош республикалардаги корхона ва ташкилотлар билан тенг шерикчилик асосидаги фаолиятни барқарор ривожлантиришга қаратилган сиёсатини қўллаб-қувватлади. Ўз навбатида Марказий банк собиқ иттифоқдош республикалар Марказий банклари билан шартномалар асосида тўғридан-тўғри алоқалар ўрнатди. Бунинг натижасида хўжаликлар ўртасида товарлар ва хизматлар айирбошлаш бўйича давлатлараро тўловларни ўз вақтида ўтказиб туришга эришилди. Бугунги кунга келиб хўжаликлар субъектларининг МДҲ давлатлари хўжаликлари билан бўладиган ўзаро ҳисоб-китоблари республикамизнинг вакил қилинган тижорат банклари орқали амалга оширилмоқда.

Айни вақтда мамлакатимизнинг ҳали ёш ва ўзи эндигина оёққа туриб келаётган Марказий миллий тижорат банклари тизимини вужудга келтириш вазифаси турарди.

Мамлакатимизда тижорат банклари тизимини барпо қилиш 1991 йилнинг феврал ойида парламентимиз томонидан «Банклар ва банк фаолияти тўғрисида»ги қонуннинг қабул қилиниши билан бошланди. Бирин-кетин шундай тижорат банклари ташкил бўла бошладики, улар ҳозирги пайтда банк тизимининг асосий бўғинларига айландилар. Булар жумласига «Узсаноатқурилишбанк» ҳиссадорлик-тижорат банки, «Пахтабанк» ҳиссадорлик-тижорат банки, Ташқи иқтисодий фаолият Миллий банки, «Ғалла-банк» ҳиссадорлик-тижорат банки, «Узсавдогарбанк» ҳиссадорлик-тижорат банки, «Узтадбиркорбанк» ҳиссадорлик-тижорат банки, «Ипакйўли» ҳиссадорлик-тижорат банки ва бошқа кўпгина тижорат банкларини киритиш мумкин.

Бундан ташқари, ҳозирги пайтда мамлакатимиз ҳудудига нуфузли чет эл банклари билан ҳамкорликда қўшма банклар ташкил этилмоқда. Бу ҳолатни республикамиз ҳукуматининг ташқи иқтисодий фаолиятни ривожлантириш ва чет эл инвестицияларини жалб қилиш борасидаги фаол сиёсати мевалари, ҳам дейиш мумкин. Туркия билан ҳамкорликда ташкил этилган «УТ-БАНК», Голландия билан ҳамкорликда тузилган «Приватбанк» ва яқинда Марказий банк томонидан руйхатга олинган «УзАМРО-банк» Узбекистон-Голландия банки шулар жумласидандир. Бундай банклар мамлакатимизга хорижий сармояларни олиб келиш, энг муҳими банклар ўртасидаги тенг шерикчилик қобилиятини, соғлом рақобатни кучайтиришга хизмат қилади.

Бундан ташқари, иқтисодиётдаги барқарорлик ва банклар тизимининг барқарор ривожланиши хорижнинг йирик молиявий муассасалари қаторига кирувчи банкларни мамлакатимизда ўз ваколатхоналарини очишга ундамоқда. Масалан, Германиянинг АГ «Дойче банк» ва АГ «Берлинер банк»и, АҚШнинг «Чейз Манхеттен банк»и ва бошқалар мамлакатимизда ўз ваколатхоналарини очишди. Ўйлаймизки, аста-секин ушбу банклар билан ҳам келажакда янгидан-янги қўшма банклар очибгина қолмай, улардаги мавжуд имкониятлардан республикамиз иқтисодиётини ривожлантиришда кенг фойдаланамиз.

Мамлакатимиз раҳбарияти ва ҳукуматининг бевосита ғамхўрликлари натижасида республикамизнинг деярли барча банклари ва уларнинг бўлимлари замонавий электрон ҳисоблаш машиналари — компьютерлар билан жиҳозландилар. Вазирлар Маҳкамасининг «Ўзбекистон Республикаси банк тизимини молиявий қўллаб-қувватлаш чора-тадбирлари тўғрисида» 1994 йил 13 июлдаги қарорига мувофиқ банкларнинг аввал икки йилга, кейинчалик (Вазирлар Маҳкамасининг 1995 йил 9 ноябрдаги 427-қарорига кўра) яна бир йилга деярли барча солиқлардан озод қилиниши натижасида йиғилган маблағлар компьютерлар ва замонавий алоқа боғланиш тизимларини яратиш ва бошқа зарур техника қурилмаларини сотиб олишга йўналтирилди. Яратилган бундай имкониятлардан тула фойдаланиш учун барча тижорат банклари Марказий банк бошчилигида жаҳоннинг энг йирик ва илғор фирмаларидан шартномалар асосида компьютер ва унга боғлиқ асбоб-анжомлар сотиб олиб техникавий базаларини мустаҳкамлаш,банклараро «реал» вақтида ишлай оладиган «Электрон тўловлар» дастурини барпо қилиш устида астойдил иш бошладилар. Бундан ташқари, 1995 йилнинг май ойида банклараро электрон тўловлар тизимини яратиш учун «Компьютер, телекоммуникация» асбоб-ускуналари ва дастурий воситалар» сотиб олиш юзасидан халқаро танлов-тендер ўтказилди. Бу танлов-тендерда Германиянинг «Siemens» фирмаси ғолиб чиқди ва мазкур фирма Жаҳон банки томонидан айнан шу мақсад учун ажратилган маблағлар ҳисобига Ўзбекистон банк тизимида ягона ахборот алмашинув технологиясини яратиш устида иш олиб бормоқда.

Тўловлар тизимини яратиш йўлида қилинган эзгу ишлар натижасида мамлакатимизда собиқ иттифоқ ҳудудидаги давлатлар ичида биринчилардан бўлиб, банклараро тўловларда «электрон-тўловлар» тизими жорий этилди ва унинг оқибатида республикамиз миқёсида банклар ўртасидаги ўзаро тўловлар нафақат бир кун ичида, балки бир неча соатлар ичида амалга оширилмоқда.

Ушбу масаладаги энг катта ютуғимиз шу бўлдики, банк муассасаларида электрон тўловлар тизимини жорий этиш ишлари асосан ниҳоясига етказилди. Ҳозирда банклар ўртасида кунига 8—15 мартагача ахборот алмашишга имкон туғилди. Шу билан бирга шуни алоҳида таъкидлаб ўтиш жоизки, биз ушбу тадбирни амалга оширишга кам маблағ сарфлаган ҳолда ягона тизимни яратишга муваффақ бўлдик. Мазкур тизимга ҳозирда Халқаро Валюта фонди ва Жаҳон банки мутахассислари томонидан юқори баҳо берилди.

Амалга оширган муҳим ишларимиздан яна бири шуки, ҳозирги пайтда жаҳон андозаларига тўлиқ жавоб берадиган ҳисоб рақамлар режасига ўтиш борасида ҳам тегишли ишларни амалга оширмоқдамиз. Хусусан, Марказий банк ва тижорат банклари учун алоҳида янги ҳисоб рақамлар режалари ва уларни жорий этиш билан боғлиқ бўлган барча меъёрий ҳужжатлар тайёрланди. Ҳозирги пайтда 1997 йилнинг биринчи чорагидан бошлаб ушбу тадбирни жорий этиш учун Электрон дастур яратиш устида иш олиб борилмоқда. Бу билан биз республика банк тизимининг бухгалтерия ҳисоби, ҳисоботи ва аудитини халқаро талаблар даражасига етказамиз.

Шунингдек, банклар томонидан тўловлар тизимини такомиллаштириш, қолаверса, жаҳоннинг ривожланган мамлакатларида қўлланилаётган замонавий ҳисоб-китоб усуллари, янги пластик карточкалари орқали ҳисоб-китоб қилишни амалга ошириш борасида ҳам муайян ишлар қилинди.

Шу ўринда Республикамизда жорий қилинган сўмдаги нақд пулсиз чакана ҳисоб-китобларнинг микропроцессорлик пластик карточкалари тизими ҳақида алоҳида тўхталиб ўтмоқчиман. Ҳозирги пайтда сўмдаги мазкур карточкалар эгаларига хизмат кўрсатиш учун савдо корхоналари тармоғи шакллантирилган. Чунончи, Тошкент шаҳрида 20 та йирик савдо маркази, супермаркет ва сервис корхоналари мазкур карточкаларни товарлар ва хизматлар тўлови учун қабул қилмоқда. Айни пайтда Тошкент шаҳрида бу карточкалардан 1000 га яқин фуқаро фойдаланмоқда.

Мазкур карточкаларни жорий этишдан кўзда тутилган асосий мақсад — чакана савдо ва хизматлар соҳасида нақд пулли шаклдан нақд пулсиз шаклга ўтишга замин яратишдан иборатдир. Бу эса ўз навбатида мамлакатимизнинг ривожланган давлатлар қаторига қўшилишини жадаллаштиришдаги яна бир муҳим қадамдир.

Маълумки, мустақилликка эришган ёш давлатимиз олдида валюта захираларини вужудга келтириш, мамлакат валюта сиёсати асосларини ишлаб чиқиш ҳамда уни ҳаётга татбиқ этишдек мураккаб вазифа ҳам мавжуд бўлиб, агар 1990 йилгача бу борада республикамизда айтарли бирон иш қилинмагани, ҳаттоки собиқ СССР Ташқи иқтисодий фаолият банкининг нафақат Ўзбекистонда, балки бутун Марказий Осиёда бирорта ҳам бўлими фаолият кўрсатмаганлигини ҳисобга олсак, айтиш мумкинки, биз учун бу соҳа бутунлай янги иш эди.

Шунга қарамасдан, қисқа фурсатда Марказий банк ҳукумат билан келишган ҳолда ягона валюта сиёсати асосларини ишлаб чиқа бошлади. Бир вақтнинг ўзида асосий эътибор республикамизда валюта-иқтисодиёти инфраструктурасини яратиш ва шу соҳа учун малакали мутахассис кадрлар тайёрлашга қаратилди. Хусусан, Марказий банк таркибида махсус валюта ва ташқи иқтисодий алоқалар бошқармаси ташкил қилиниб, дастлабки услубий ва норматив ҳужжатлар тайёрлана бошланди.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 1991 йил 7 сентябридаги фармонига мувофиқ Республика Ташқи иқтисодий фаолият Миллий банки ташкил қилинди. Бу эса мамлакатимиз хўжалик субъектларининг мустақил равишда хорижий алоқалар ўрнатиш, экспорт ва импортига самарали хизмат кўрсатишларига имкон яратди, чет эл инвестицияларини республика иқтисодиётига жалб қилиш бўйича амалий ишларни бошлаб берди.

Марказий банк мамлакат валюта заҳираларини вужудга келтириш, улардан самарали фойдаланиш бўйича ўз вазифа ва функцияларидан келиб чиқиб, ривожланган хорижий давлатлар Марказий банклари ҳамда йирик тижорат банклари билан ўзаро алоқаларни ўрната бошлади.

Бугунги кунга келиб, Ўзбекистон Республикаси Марказий банки вакиллик шартномалари асосида дунёнинг 50 дан ортиқ йирик банклари билан бевосита ҳамкорлик қилмоқда. Ҳозирги пайтда Ташқи иқтисодий алоқалар Миллий банки билан бир қаторда республикамизнинг 20 га яқин тижорат банклари Марказий банкнинг валюта операцияларини амалга ошириш ҳамда хорижий банклар валюта операцияларини амалга ошириш ҳамда хорижий банклар билан тўғридан-тўғри алоқалар ўрнатиш ҳуқуқини берувчи Бош лицензияларига эгадир. Улар хўжалик субъектлари ва фуқароларга валюта билан боғлиқ операцияларини амалга ошириш, хориждаги ҳамкорлар билан тенг ҳуқуқли алоқалар ўрнатишларига ёрдам бермоқдалар.

Шунингдек, Марказий банк халқаро молия институтлари ҳисобланган Халқаро Валюта Фонди, Жаҳон банки, Европа тараққиёт ва ривожланиш банки, Осиё тараққиёт банклари билан ҳам мустаҳкам алоқалар ўрнатган ва улардаги мавжуд имкониятлардан республика иқтисодиётини ривожлантириш йўлида фойдаланилмоқда.

Марказий банк томонидан банк тизими учун малакали мутахассисларни тайёрлаш, уларни жаҳоннинг ривожланган мамлакатларига бориб тажриба оширишларига имконият яратишга ҳам катта эътибор берилмоқда. Қолаверса, Марказий банк аппаратига ўз касбининг фидойиси бўлган йирик иқтисодчи олимларни жалб қилганмиз.

Ҳозирда Марказий банк тизимида 3 та фан доктори ва 21 та фан номзоди самарали меҳнат қилмоқдалар, ўз тажрибаларини ёшларга ўргатиб, республика банк тизимини янада ривожлантиришга ўз ҳиссаларини қўшмоқдалар.

Бундан ташқари, банк мутахассисларини тайёрлаш тизимини такомиллаштириш борасида ҳам муайян ишлар қилинди. Чунончи, ходимларимизни ривожланган мамлакатлардаги нуфузли молия муассасаларига юбориб, уларнинг малакасини ошириш борасида ҳам бир қатор муҳим тадбирлар амалга оширилди. 1992-96 йиллар давомида 169 та ходимимиз АҚШ, Англия, Германия, Франция, Япония, Швеция, Австрия ва Швейцария каби ривожланган мамлакатлар банкларида ўз малакаларини ошириб қайтдилар ва ҳозирги пайтда уни амалда иш жараёнларида муваффақиятли равишда қўлламоқдалар.

Мамлакатимиз Президенти И. А. Каримовнинг саъй-ҳаракатлари ва бевосита кумаклари натижасида Банк-молия академияси таъсис этилди. Академия фаолиятининг асосий вазифа ва йўналишлари - монетар сиёсат, молия менежменти, банк аудити, инвестиция лойиҳаларини экспертиза қилиш бўйича юқори малакали банк мутахассисларини тайёрлаш, халқаро банк ишида эришилган янги ютуқларга тизимли ўргатиш йўли билан банкнинг раҳбар ходимларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш, мамлакатда молия-пул тизими ва банк ишини ривожлантириш соҳасида фундаментал ва амалий тадқиқотларни утказишдан иборатдир.

Фурсатдан фойдаланиб мен газетхонларни, барча ҳамюртларимизни мустақиллигимизнинг яқинлашиб келаётган беш йиллик тўйи билан чин қалбимдан муборакбод этаман ҳамда уларга соғлиқ-саломатлик ва ишларида улкан зафарлар тилайман.

Ф. МУЛЛАЖОНОВ,
Ўзбекистон Республикаси Марказий банки Раиси.

• Касаба уюшма ҳаёти

БОШ МЕЗОН - ИЖТИМОИЙ МУҲОФАЗА

Барча меҳнаткашларни доимий равишда ижтимоий ҳимоялаш республикамиз раҳбарияти томонидан олға сурилаётган ғояларнинг биридир. Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов шу йилнинг 21 июль куни Вазирлар Маҳкамасининг мажлисида сўзлаган дастурий нутқида «Кучли ижтимоий сиёсатнинг муҳим роли шундаки, у халқимизга ислоҳот шунчаки ислоҳот учун эмас, балки азалломбор халқ манфаатлари учун ўтказилмоқда, деган ишонч бахш этади»,-деб таъкидлаб ўтдилар. Мамлакатда ўтказилаётган кучли ижтимоий сиёсатнинг негизида ижтимоий муҳофазага муҳтож бирорта ҳам фуқаро эътибордан четда қолиши мумкин эмаслиги, ҳар бир оила, ҳар бир меҳнаткаш жамият неъматларидан тўла баҳраманд бўлиши учун бор имкониятларни яратиб бериш ётади.

Жиззах вилоят касаба уюшмалари кенгаши ҳам меҳнаткашларни ижтимоий ҳимоя қилишни фаолиятининг бош йўналиши деб билмоқда. 1822 бошланғич касаба уюшмаси ташкилотига 237179 аъзони бирлаштирган вилоят касаба уюшмалари кенгаши меҳнаткашларнинг ижтимоий-иқтисодий ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш борасидаги ишларни вилоят ҳокимияти, жойлардаги ҳокимликлар билан ҳамкорликда ҳал этмоқда. Меҳнаткашларнинг маошларини узлуксиз бериб борилиши, уларни маданий-маиший дам олишлари каби масалалар вилоят касаба уюшмалари кенгашининг доимий диққат-эътиборида бўлиб, бу борада аниқ тадбирлар амалга оширилмоқда. Ҳозир вилоятда 5 профилакторий, 17 болалар оромгоҳлари мавжуд бўлиб, 1995 йилда профилакторийларда 3412 киши даволанди.

Вилоят касаба уюшмалари кенгаши мустақиллигимизнинг беш йиллиги нишонланадиган йилда ҳам бу борада ўтган йиллардаги кўрсаткичлардан ортда қолмасликка ҳаракат қилмоқда. Шу йилнинг биринчи ярмида 1796 киши профилакторийларда даволаниб, унга 3 млн. 386 минг 600 сўм сарфланди. Соғломлаштириш мавсумининг охиригача 5700 болани болалар оромгоҳларида дам олдириш режалаштирилган.

Меҳнаткашларни ижтимоий муҳофаза қилиш борасида «Жиззахтранс» автомобил транспорти давлат ҳиссадорлик бирлашмасида анчагина ибратли ишлар амалга оширилмоқда. Ушбу бирлашмада бугунги кунда 3872 нафар ишчи, чилангар, ҳайдовчи ва муҳандис- техник ходимлар аҳолининг оғирини енгил қилиш, йўловчилар ва юк ташиш савиясини ошириш борасида жонкуярлик билан меҳнат қилмоқдалар.

«Жиззахтранс» фаолияти билан танишиб чиққанимизда бу бирлашмада бир қанча хайрли ишлар амалга оширилаётганининг гувоҳи бўлдик. Кейинги йилларда бирлашма тизимида Арнасой, Зарбдор, Зафаробод, Маржонбулоқ автокорхоналари ташкил этилди. Жиззах шаҳрида такси машиналари автокорхонаси ажралиб чиқди. Бирлашмада автокорхоналарни ташкил этиш билан бирга йўловчиларга қулайлик туғдириш масалаларини ҳам эътибордан четда қолдирмадилар. Натижада, барча қулайликларга эга бўлган еттита бош бекат қурилиб, фойдаланишга топширилди. Амалга оширилаётган бу каби тадбирлар нафақат аҳолига хизмат кўрсатишни такомиллаштиришда,балки хизмат кўрсатувчиларнинг ижтимоий-иқтисодий аҳволини яхшилашда ҳам муҳим омил бўлмоқда.

- Маълумки,- дейди биз билан суҳбат чоғида бирлашма бош муҳандиси Тошпўлат Холматов,- ҳозирги бозор иқтисодиёти шароитида қурилиш ашёларини қимматлашиб кетиши, турар-жой бинолари қурилишини қийинлашуви натижасида аҳолини уй билан таъминлаш мураккаб вазифалардан бирига айланди. Шуни эътиборга олган бирлашма маъмурияти касаба уюшма қўмиталари билан ҳамфикрликда бирлашма таркибидаги ходимлар учун 3 та 24 хонали уй қурилишини ниҳоясига етказди. Қурилган уйларнинг яна бир афзаллиги биринчи қаватига маиший хизмат кўрсатиш мажмуи, бахт уйи ҳамда дўкон жойлашган.

Бундан ташқари, Пахтакор туманида битта 12 хонали, Дўстлик туманида эса 2 та 12 хонали уй қурилиб, ходимларга тақсимлаб берилди.

- Маъмурият билан бирлашма касаба уюшма қўмитаси ходимлар ва уларнинг болаларини дам олдириш, соғломлаштириш ҳақида доимий ғамхўрлик қилиб келмоқдалар,- дейди бирлашма касаба уюшма қўмитасининг раиси Абдуғаффор Эргашев. Бирлашма қошида 50 ўринли профилакторий Жиззах шаҳридаги оромбахш масканга жойлашган бўлиб, бу ерда йил давомида 720 киши ўз саломатлигини тиклаб, меҳнат кучоғига қайтмоқда. Уларнинг барчаси 20 кун давомида автокорхона ва бекатлар ҳисобидан бепул даволанадилар. Меҳнаткашларнинг болаларини соғломлаштириш ҳам маъмурият ва касаба уюшмаларининг диққат эътиборидан четда қолмаётир. Ўзининг оромгоҳига эга бўлмагани учун вилоятдаги оромгоҳлар билан шартнома тузиб, тизимдаги ходимлар фарзандларини дам олдириш чораларини кўриб келмоқда.

Бирлашма қошидаги 150 ўринли болалар боғчасида ҳам бирлашма ходимларининг фарзандлари имтиёзли йўлланмалар асосида тарбияланмоқда.

Ҳозир вилоятда 15 та автокорхона, битта шоҳбекат бўлиб, у ерда хизмат қилувчилар учун барча маиший қулайликлар яратилган. Автокорхоналар ўзининг саунаси, душ хонаси, ошхонасига эгадирлар. Касаба уюшма қўмиталари таклифлари билан ошхона харажатларининг бир қисми маъмурият томонидан тўланиши ҳам бу ерда меҳнат қилувчиларга иқтисодий жиҳатдан бир мунча қулайлик туғдирмоқда. Автокорхона ва бирлашма ходимларининг ижтимоий-иқтисодий масалалари маъмурият билан тузилган жамоа шартномаларида ўз аксини тўла-тўкис топган.

Бирлашма қошида ташкил этилган «Семурғ» савдо корхонаси автокорхоналарга хизмат кўрсатиб меҳнаткашларнинг оғирини енгил қилмоқда.

Бирлашма ва автокорхоналарнинг раҳбарияти касаба уюшмалари қўмиталари билан ҳамкорликда меҳнаткашларнинг тўй ва бошқа тадбирларини ўтказмоқда, уларга бепул автохизмат кўрсатмоқда. Автокорхона хизматчиларини қишки мавсум олдидан сабзавот, мева, узум кабилар билан таъминлаш, бу мақсадлар учун пул маблағи ажратиш борасидаги саъй-ҳаракатлар ҳам бу ерда ишловчиларни корхона раҳбарияти ва касаба уюшма қўмитасига бўлган иззат-ҳурматини оширмоқда.

- Қаторда норинг бўлса, юкинг ерда қолмайди, деган гап бор,- дейди бирлашма бош муҳандиси Т.Холматов.- Касаба уюшмалари қўмитаси ҳам бизнинг энг ишончли норларимиздандир. Чунки бирон бир тадбир йўқ-ки, унга касаба уюшма қўмиталари бош-қош бўлмаса. Натижада автокорхона ва бекатларда низоли масалалар камдан-кам учрамоқда, учраганларини ҳам маъмурият ва касаба уюшма қўмиталари келишувчилик йўли билан ҳал этмоқда. Бу эса мамлакатимиз Президенти олиб бораётган ижтимоий,сиёсий барқарорлик, фуқаро тотувлиги сиёсатининг халқимиз ўртасида кенг қўллаб-қувватланаётганлигининг ёрқин далилидир.

Бирлашма раҳбарияти ходимларни ойлик маошларини ўз вақтида олиб туришлари ҳақида доимо ғамхўрлик қилиб келмоқда. Яқин ойларгача бирлашмага вилоят саноат қурилиш банки хизмат кўрсатиб келар эди. Кейинги пайтларда мазкур банк тизимида меҳнаткашларга маош беришда узилишлар рўй бера бошлади. Бундан ташвишга тушган бирлашма раҳбарияти ва касаба уюшма қўмитаси биргаликда ҳаракат қилиб, ушбу муаммоларни ҳал этиш йўлларини изладилар. Интилганга толе ёр, деганларидек, изланиш ўз самарасини берди, муаммони ҳал этишнинг йўли топилди.

- Ишлашни истаган имкон қидиради, истамаган баҳона,-дейди касаба уюшма қўмитасининг сардори А.Эргашев.- Фаолиятимизда қандай ижобий натижаларга эришган бўлсак, бу ҳаммаси раҳбарият билан келишиб, аҳилликда ишлашимиз, раҳбариятнинг, қолаверса вилоят касаба уюшмалари кенгашининг ёрдами натижасидир.

Дарҳақиқат, Жиззах вилоят касаба уюшмалари кенгаши, унинг «Жиззахтранс» бирлашмасига ўхшаган ташкилотларида меҳнаткашларни бозор иқтисодиётига ўтиш шароитида ижтимоий ҳимоя қилишга алоҳида эътибор берилмоқда.

Шавкат ЁҚУБОВ,
Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси Кенгаши ташкилий ишлар бўлимининг консультанти.

Касаба уюшмаларида

КЕЛАСИ ЙИЛ УЧРАШГУНЧА...

Вилоят касаба уюшмалари маданият маркази болаларни соғломлаштириш мавсумида ўғил-қизларнинг кўнгилли ҳордиқларини ташкил этиш мақсадида тиниб-тинчимади. Томоша кўрсатувчи гуруҳ турли дастурлар тузиб тез-тез дам олувчилар ҳузурида бўлиб, уларнинг кўнгилларини шод этди. Улар вилоят касаба уюшмалари ихтиёридаги турли корхона ва хўжаликларга қарашли «Бахт», «Арча», «Аланга», «Бригантина», «Умид», Титов номли ва бошқа оромгоҳлардаги 2000 нафардан зиёд болажонлар ҳузурида бўлдилар. Айниқса халқаро эстрада рақслари лауреати Равшан Бекчонов ижросидаги турли миллат рақслари ёш томошабинларда катта қизиқиш уйғотди. Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Андрей Петровецнинг қўғирчоқ ўйинлари ҳам ҳамма жойда олқишларга сазовор бўлди.

Б. ПЎЛАТОВ.

ҚУТЛУҒ САНАГА БАҒИШЛАБ

Бўстонлиқ туманининг сўлим табиат гўшаларидан бўлган Хондайлиқ қишлоғи ҳудудида жойлашган«Узбеккабель» давлат ҳиссадорлик жамиятининг «Зилола» болалар соғломлаштириш оромгоҳи ташкил топганига 30 йил тўлди. Ушбу қутлуғ сана муносабати билан оромгоҳ жамоаси ва болажонларни табриклаш учун идора, ташкилот, хўжалик раҳбарлари, жамоатчилик вакиллари ташриф буюрдилар.

Мевалари ғарқ пишиб, боғу бўстонга айланган соя-салқин оромгоҳда ёзги дам олиш мавсумида меҳнаткашларнинг 1300 нафар фарзандлари, шу жумладан, Оролбўйидан келган 200 нафар болалар мароқли дам олишиб, соғлиқларини мустаҳкамладилар.

Тантанада Тошкент шаҳар касаба уюшмалари кенгашининг раиси О,Сафоев иштирок этиб, оромгоҳ жамоасини телевизор ва фаоллардан бир гуруҳини фахрий ёрлиқлар билан тақдирлади.

Йиғилишда Бўстонлиқ туманининг ҳокими А.Абдувосиқов иштирок этди.

У.ПЎЛАТОВ.

Фарғона водийсининг сўлим ва хушхаво Чимён масканидаги темирйўлчилар пансионати ёнида 100 ўринли даволаниш ва дам олиш оромгоҳи фойдаланишга топширилди.

Суратда: Катта медицина ҳамшираси Людмила Губина пансионатда ўз саломатликларини тиклаётган фахрий темирйўлчиларга оромгоҳда яратилган қулайликлар ҳақида сўзлаб бераяпти.

Тоҳиржон ҲАМРОҚУЛ сурати.

БИЗДАН СЎРАБСИЗ...

Саволларга ҳуқуқшунос Мастура ХОЖИМАТОВА жавоб беради.

Мен жамоа хўжалигида колхозчи бўлиб ишлайман. 1995 йил 1 апрелда туғилган ўғлим учун туғишлик нафақаси, болам учун бир йўла тўланадиган нафақа (суюнчи пули) ва болам 2 ёшга тўлгунча қараб турушлиқ нафақаси тўланмади. Мен қаерга мурожаат қилишим керак?

Д.Розиева
Қорақалпоғистон Республикаси Беруний тумани.

Бу масалада аввало жамоа хўжалиги маъмуриятига ва касаба уюшмаси раисига мурожаат қилишингиз керак. Агар улар сизга масалани ижобий ҳал қилиб беришмаса, у ҳолда юқори турувчи касаба уюшмасига мурожаат қилишингизни тавсия этамиз.

4 нафар фарзандим бор. Ҳаммаси мактаб ўқувчилари. Ўзим тез-тез касал бўлиб тураман. Шунинг учун қишлоқ кенгашига моддий ёрдам кўрсатишларини сўраб мурожаат қилган эдим, рад жавоб беришди. Аризам қаноатлантирилмади? Нима қилишим керак?

М.УТЕНОВ.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Кам даромадли оилаларга моддий ёрдам бериш тўғрисида»ги Фармонига асосан Сизнинг оилангизга моддий ёрдам ажратиш масаласи қишлоқ кенгаши аъзоларининг тузган далолатномаларига, оилавий турмуш шароитингизга қараб ҳал этилади. Агар уларнинг чиқарган хулосаларидан норози бўлсангиз яшаб турган жойингиздаги туман ҳокимиятига мурожаат этишингизни тавсия этамиз.

Мен 1967 йилдан 1976 йилгача 92-автохўжаликда шофёр бўлиб ишладим. 1976 йил 18 апрелда авария натижасида кўриш бўйича 3-гуруҳ меҳнат ногирони бўлиб қолдим. 50 фоиз меҳнат қобилиятимни йўқотганман. Бунинг учун ҳозирги пайтда иш жойимдан 203 сўм нафақа берилади. Бу пулга нима беради? Шу масалада мен қаерга мурожаат қилишим керак?

Асадулла АВАЗБЕРДИЕВ,
Қашқадарё вилояти Муборак тумани.

Меҳнат қобилиятини йўқотганлик учун нафақа тўлаш масаласи Меҳнат вазирлиги ваколатига киради. Сизга яшаб турган жойингиздаги туман меҳнат масалалари бўлимига мурожаат қилишингизни маслаҳат берамиз.

Мен 40-мактабда ўқитувчи бўлиб ишлардим. 1995 йили ТМЭК менга умумий касалликдан 1-гуруҳ ногиронлик белгилади. Менга 1-гуруҳ ногиронлик пенсиямга қўшимча қилиб ишхонам томонидан касб касаллиги нафақаси ҳам тўланиши керак экан. Бу масалада мен халқ таълими бўлими мудирига мурожаат этдим, аммо 5 ойдан бери ҳал қилишмаяпти.

М.ЭРГАШЕВ,
Жиззах вилояти, Ғаллаорол тумани.

Ҳурматли Мамарашит ака! Хатингизнинг мазмунига қараганда ТМЭК Сизга умумий касаллик туфайли 1-гуруҳ ногиронлиги белгилаган. Қонунда бунинг учун иш жойидан нафақа тўлаш кўзда тутилмаган. Аммо, амалдаги пенсия қонунига асосан асосий миқдор пенсиянгизга энг кам ойлик иш ҳақининг 75 фоизи миқдорида қўшимча қўшиб берилади. Агар Сизга тиббий меҳнат экспертиза комиссияси томонидан касб касаллиги бўйича 1-гуруҳ ногиронлиги белгиланган бўлганда, унда Сизга иш жойингиздан ҳам нафақа тўланар эди.

Мен 1968 йилдан буён 1-гуруҳ ногирон эримга ва 2-гуруҳ болаликдан ногирон ўғлимга қарадим. 10 та фарзандли Қаҳрамон онаман. Менга 1991 йили 70 сўм миқдорида қарилик пенсияси тайинланган эди. Иш стажим йўқ, менга 1-гуруҳ ногирон эримга ва болаликдан ногирон фарзандимга қараганим учун нафақа тўланмаяпти. Ҳозирги кунда 300 сўм нафақа тўланмоқда. Шу тўғрими?

Х.АБДУРАИМОВА,
Сурхондарё вилояти, Қумқўрғон тумани.

Муҳтарам Ҳосил ая! Аризангизнинг мазмунига қараганда Сизга 1991 йили «СССРда фуқароларнинг пенсия таъминоти тўғрисида»ги Қонунига мувофиқ қаҳрамон она бўлганингиз учун 70 сўм миқдорида ижтимоий пенсия тайинланган. Амалдаги пенсия қонунига асосан 1-гуруҳ ногиронига қараб турган давр меҳнат стажига ҳисобланади. Демак, Сизнинг 1968 йилдан 1991 йилгача (23 йил) 1-гуруҳ ногирон эрингизга қараб турган даврингиз меҳнат стажига ҳисобланади.

Сизга меҳнат пенсияси тайинланиши керак. Ҳозирги кунда 1996 йил 1 апрелдан бошлаб меҳнат пенсиясининг энг кам миқдори 900 сўм қилиб белгиланган. Сизга меҳнат пенсияси тайинлаш масаласида ариза ва тегишли ҳужжатлар билан туман ижтимоий таъминот бўлимига мурожаат қилишингизни тавсия этамиз.

Мен 61-ўрта мактабда фаррош бўлиб ишлайман. 1995 йил май ойидан бошлаб болам 2 ёшга тўлгунча қараб туришлик таътилига чиқдим ва нафақа тайинлаш учун барча ҳужжатларни топширдим. Аммо, ҳозиргача менга нафақа тўлашмаяпти. Бу масалада менга ким ёрдам беради?

Р.ҚОРРИБОЕВА,
Қорақалпоғистон Республикаси, Беруний тумани.

Амалдаги қонунга асосан ишловчи аёлларга иш жойидан бола 2 ёшга тўлгунга қараб туришлик нафақаси ва бола туғилганидан бошлаб 16 ёшга тўлгунча ҳар ойлик нафақа, яъни 2 тур нафақа тайинланиб тўланади. Агар Сизга бу нафақалар тўланмаётган бўлса, аввал мактаб маъмуриятига ва касаба уюшмаси раисига мурожаат қилишингиз керак. Агар улар Сизга бу масалани ҳал қилиб беришмаса, унда юқори турувчи халқ таълим бўлимига мурожаат этишингизни тавсия этамиз.

Мен 1976 йилда туғилганман, 2-гуруҳ болаликдан ногиронман. Май ойида Тошкентга бориб оёғимни операция қилдирдим. Қайтишимда 12 май куни самолётга чипта олишга борсам, самолётга тўланадиган ҳақни 100 фоиз миқдорда тўлайсиз, 50 фоизли имтиёз бекор қилинган дейишди, шу тўғрими?

Маматсапо НУРИМБЕТОВ,
Тўрткўл тумани.

Амалдаги қонунга кўра, 2-гуруҳ ногиронлари қишки-ёзги мавсумда, яъни 15 октябрдан 15майгача бўлган даврда самолёт учун тўланадиган ҳақнинг 50 фоизини чегириб тўлайдилар.

• Божхона хабарлари

ҚОНУН ОЛДИДА... МЕҲМОН ҲАМ ЖАВОБГАР

Узаро ташқи алоқаларнинг ривожланиши натижасида Республикамиз худудига турли юмушлар билан келиб-кетаётган юридик ва жисмоний шахслар сони тобора ортиб бормоқда. Кимдир билим олиб, кимдир тижоратни юргизиб мамлакатимизда муҳожир бўлиб юрибди. Бироқ, улар орасида мамлакатимизга ғаразли ниятлар билан ташриф буюраётган меҳмонларнинг борлиги ачинарли ҳолдир. Ҳайриятки, божхона ходимларининг сергакликлари туфайли бундай ғайриқонуний уринишларга барҳам бериб келинаётир. Қуйида эътиборингизга ҳавола этилаётган хабарлар Тошкент шаҳар божхона постларидан олинган. 11 июль куни божхона ходимлари Тошкент-Сеул самолётининг йўловчиларини назоратидан ўтказишганда М.исмли Жанубий Корея фуқароси баённомада қайд этилмаган 1 дона қўлда тўқилган гилам, 1 дона сузана, шунингдек 2 дона қадимий кўзача борлигини аниқлашди. Худди шу куни божхона ходимлари ички ишлар бўлимидаги ҳамкасблари билан ҳамкорликда 85-сонли Тошкент-Москва поезди йўловчиларини назоратдан ўтказдилар. Изчил текширув натижасида аниқланишича Россия Федерацияси фуқароси Р.нинг ёнидан 1 кг.555 гр. гиёҳванд моддаси топилди.

Божхона ходимлари Тошкент-Истамбул йўналиши бўйича учувчи самолет йўловчиларини божхона текширувидан ўтказаётганларида Н.исмли аёл баённомада қайд қилинмаган 4 дона қўлда тўқилган гилам, 15 дона сузана, 210 Америка доллари, 3 дона сариқ металлдан ишланган узик ва оғирлиги 31,2 гр. бўлган 7 дона сариқ металлдан тайёрланган зиракларни ўзи билан ғайриқонуний тарзда олиб кетмоқчи бўлганлиги аниқланди.

Худди шундай Тошкент-Истамбул ҳаво рейси бўйича учаётган туркиялик тижоратчи Д.нинг ёнидан ҳам баённомада кўрсатилмаган 80600 Америка доллари топилди.

Шунингдек, Тошкент-Пекин самолетининг 7 август кунги рейси йўловчиларини божхона ходимлари текширувдан ўтказганларида Ц.исмли Хитой Халқ Республикаси фуқаросининг ёнидан 3280 Америка долларини топишади.

-8 август куни эса божхона ходимлари В.исмли шахс томонидан алоҳида жўнатилган юкни назоратдан ўтказганларида баённомада кўрсатилмаган 1 рубл қийматли 482 дона юбилей тангалар, 2 дона қадимий танга ва 1 дона патефон борлиги аниқланди.

Меҳмон отангдан улуғ деган нақл бор. Лекин начора қонун ҳамма учун ҳатто меҳмонлар учун ҳам баробардир. Юқорида қайд қилинган ҳолатлар бўйича барча маълумотлар ҳуқуқни ҳимоя қилиш органларига топширилди. Қонунбузарларни жавобгарлик кутмоқда.

Ш.ЖАЛИЛОВ,
Тошкент шаҳар божхона хизмати инспектори.

БАЙРАМ ШУКУҲИ

Шу кунларда республикамизнинг барча вилоят, шаҳар ва туманларида Мустақилликнинг беш йиллигини муносиб байрам қилишга қизғин тайёргарлик кўрилмоқда.

Ўзбекистон Касаба уюшмаларига қарашли маданият саройлари, маданият уйлари, кутубхоналарда, оромгоҳларда байрамона тараддуд, ижодкорлар билан учрашувлар, китобхонлар анжуманлари, қизиқарли маданий тадбирлар тез-тез ўтказилиб турилибди. Бадиий ҳаваскорлик жамоалари ўзларининг янги дастурлари билан байрамга файз бағишлайди. Ташкил қилинган Халқ амалий санъати асарларининг кўргазмалари моҳир усталарнинг, чеварларнинг яратган беқиёс дурдоналарини намойиш қилади. Ўзбекистон Касаба уюшмалари федерацияси кенгаши мукофоти совриндори, Фарғонадаги «Азот» ишлаб чиқариш бирлашмасининг «Фантазия» рақс гуруҳи Сергей Фёдоров бошчилигида мустақиллик байрамига бағишланган янги дастуридан томошабинлар хушнуд бўлдилар.

Намангандаги тўқимачилик маданият саройи қошидаги «Феруза» ашула ва рақс дастаси, «Орфей» эстрада гуруҳи, «Зиё» вокал-чолғу ансамбли, Аврли газламалар ишлаб чиқариш комбинатининг «Атлас» ашула ва рақс жамоаси каби кўпгина ҳаваскорлик жамоаларининг янги бадиий дастурлари байрамона шукуҳ бахш этмоқда. Қорақалпоғистон республикаси, Самарқанд, Қашқадарё, Сурхондарё вилоятларидаги маданий-маърифий муассасалари, қадимий удумларимиз, қадриятларимиз янгитдан тикланаётгани уларнинг ёшларга ўргатилаётганлиги ва бошқа қатор маросимлар билан боғлиқ бўлган тадбирлар олқишларига сазовор бўлмоқда.

Бадиий ҳаваскорликнинг бошқа тармоқлари бўйича ҳам қатор қизиқарли тадбирлар ўтказилиши режалаштирилган. Жумладан, Қарши, Андижон, Тошкентдаги кўпгина маданият ва истироҳат боғларида анъанавий энг йирик корхоналар ходимларининг оммавий дам олиш кунлари яхши ўтмоқда.

Касаба уюшмаларининг кутубхоналарида талайгина ибратли ишлар амалга оширилмоқда. Китобхонлар сонини кўпайтириш, бу борада болалар, ўсмирлар орасида тушунтириш ишларини олиб бориш, уларнинг китобга қизиқиш ва ҳавасларини орттирадиган янги шакл ҳамда услублар ишлаб чиқилмоқда. Мазмунан қизиқарли маданий-маърифий тадбирларнинг ўтказилиши кутубхоналар фаолиятини янада оширди. Китобларни бутлаш, қайта ишлаш, библиография, услубият ва китобни сақлаш каби ишларга ҳам алоҳида эътибор берилмоқда. Натижада сўнгги йилларда кутубхоналарнинг иш фаолиятлари бир мунча яхшиланмоқда.

Мустақиллик байрами кунларида, пойтахтимизнинг энг йирик майдонларида касаба уюшмалари тизимидаги кўзга кўринган бадиий ҳаваскорлик жамоаларидан «Ўзбекистон электроаппарат» бирлашмасининг «Дил» халқ рақс дастаси, «Қизил тонг» ишлаб чиқариш бирлашмасининг «Суғдиёна» вокал-чолғу гуруҳи, «Қизил тонг» маданият саройининг болалар рақс жамоаси ва кўпгина бошқа бадиий ҳаваскорлик жамоалари меҳнаткашларга ўзларининг байрамга бағишлаб тайёрлашган концерт дастурларини кўрсатишади. Республикамизда ўтаётган барча байрам олди маданий тадбирларда ўз санъатлари билан халқимиз эътиборини қозониб келаётган энг яхши бадиий ҳаваскорлик жамоалари, бадиий сўз усталари, қизиқчилар, аскиячилар, ва бошқалар фаол қатнашадилар.

Мустақиллигимизнинг 5 йиллигига бағишлаб ўтказилаётган «Ўзбекистон Ватаним маним» Республика қўшиқ кўрик-танловида кўплаб касаба уюшмалари масканлари қошидаги бадиий ҳаваскорлик жамоаларнинг энг яхши ижодкорлари, ижрочилари, дасталар, гуруҳлар иштирок этишди. Кўплаб янги қўшиқлар илк бор ҳаваскор санъаткорлар томонидан ижро этилганлиги ҳам диққатга сазовордир.

Ўйлаймизки энг яхши қўшиқлар ҳаваскорлик жамоаларнинг, яккахон хонандаларнинг байрам концертлари дастуридан муносиб ўрин олади.

Рустам ХЎЖАЕВ,
Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерация Кенгаши инсонпарварлик муаммолар ва ёшлар ҳуқуқи муҳофазаси бўлимининг маслаҳатчиси.

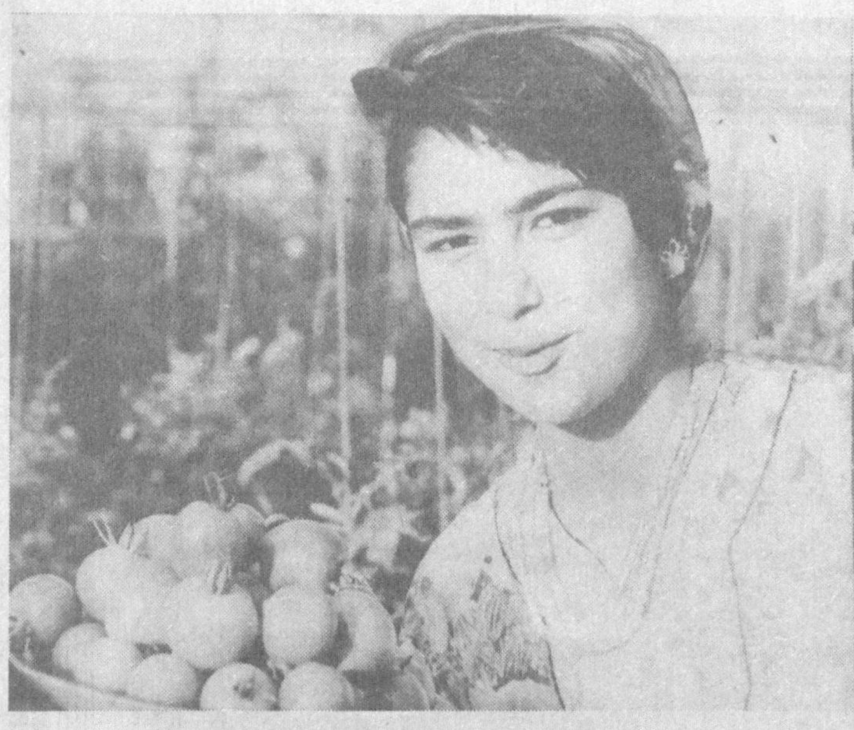

Наманган туманидаги «Соҳибкор» жамоа хўжалиги сабзавот, полиз, мевачиликка ихтисослашган. Хўжалик қишин-ёзин шаҳарликларни бу маҳсулотларга бўлган эҳтиёжини қондиради. Бу ерда 30 га яқин турли хил қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етиштирилади. 10 га майдонда иссиқхона ишлаб турибди. Хўжалик ўзининг консерва заводига эга. Нон цехи мавжуд. Шаҳарда хўжаликнинг 10 та сабзавот ва мева билан савдо қилувчи дўконлари ишлаб турибди.

Суратларда: 1. Хўжалик аъзоси Матлуба Солихонова.

2. Шаҳарнинг бобур шох кўчасидаги хўжаликни мева-сабзавот дўкони.

3. Бригада бошлиғи Набижон Охунов.

Т. МАҲКАМЗОДА олган суратлар.

ШУКРОНА

Биродар, сен Аллоҳдан эртадан кечгача нималарнидир сўрайсан, яна бу сўрашларинг йили — ўн икки ой давом этади. Бу тинимсиз сўрашларингдан бирор марта андиша ҳам қилмайсан. Яратганга раҳмат ҳам айтиб қўяй демайсан! Шукрона келтирмайсан.

Ахир Аллоҳ ўз неъматларини бошингдан қуйиб, атрофингни тўлдириб ташлабди-ку!

Инсонни энг олий яралма дейдилар. Мен гоҳо шак келтириб, тирик мавжудотлар ичида инсон энг нотавони ва мажруҳи дегим келади. Биринчи нотавонлиги шуки, у ўзида нима неъмат борлигини билмай, дунёга шер бўлиб келиб, тошбақадай судралиб ўтиб кетади! Иккинчиси, бир нарсани йўқотгандан кейингина унинг қадрига етади. Масалан, инсон зотининг тўқсон фоизи ота-онасининг қазосидан сўнг меҳр изҳор қилади. Агар тирилсангиз мана бу тахтга ўтқазардиму мана бу бахтни тутқазардим, деб мозорларда бўзлаб юради! Учинчидан, дунёда мусича мусичани, кабутар кабутарни, қуй-қуйини еган эмас, фақат инсони ожизгина бир-бирини, еб, қувиб, куйдириб адо қилади! Шунинг учун ҳам Аллоҳ инсоннинг кўргулигини кўп яратгандир эҳтимол.

Атрофимиздаги неъматларни танимаганимиз, шукрона айтишни билмаганимиз йўлимизни тобора боғлаб бораверади. Ҳар биримизда кунда ўн бор байрам қилишга ярашиқли афзалликлар бор — оёғингиз оғриётгани ёки қулоғингиз эшитмаётганини айтиб йиғлайверасиз. Айтинг-чи кўзингиз кўряпти, томоғингиздан овқат ўтяпти, ҳазм бўляпти, юрагингиз соғ. Унинг шукронаси қани?

Бир бемор болангиз бор. Эзилаверасиз, Аллоҳдан ўртаниб тиланаверасиз — қолган уч болангиз лочиндай учиб юрибди-ку, унинг раҳмати, шукронаси қани? Ахир улар ҳам ногирон бўлса қандоқ қилган бўлардингиз!

Иморатим битмайди деб, тутаб ёнасиз, болам ўқишга киролмади деб тўлғонасиз, мана бу мансабдан айру тушдим деб саргайиб, нега пулим кўпаймайди деб кичрайиб борасиз — тўхтанг, биродар, ёнингиздан лопиллаб ўтиб бораётган тобутга қаранг! Оёғингиз тагидан шамол ўтиб турибди, иншооллоҳ, битади у бино! Ўқишга киролмаса бу фожиами? Болангизнинг боши тошдан бўлсин! Ота-оналикнинг ширин ташвишлари бу. Бунга етган бор, етмаган бор. Муомаласи қўрсроқ бўлса-да, ёки хасисроқ бўлса-да болаларингизнинг эшикдан кириб келадиган отаси борлигига шукр. Жавраса ҳам, асабларингизни тордай чалиб турса ҳам, қозоннинг тагига ўт ёқиб, болаларингизни қаноти остида иситиб ўтирадиган аёлингиз омонлигига шукр!

Эшигингизни тақиллатиб, сизни соғиниб келадиган одамларингиз борлиги, ота-она бўлиш насиб этгани, келинлик, куёвлик бўлиб тўрларга ўтганингиз, бола-чақа учун кўчага чиқиб, нон-чой топиб келишга яроқли бўлганингиз — сизнинг бойвачалигингиз, толеингиз борлигидир — шукр, шукр ва яна шукр айтиш керак.

Жуфтимиз қурол ушламай, ўғлонимиз қон кечмай, хонадонимз қаҳатчилик кўрмай буюк инқилоб ясадик — Ватан озод бўлди. Масжидлардан хотиржам азон овози эшитиляпти, ўзбекча нутқ сўзлаб, ўзбекча муҳр босяпмиз, юртнинг болалари дала ҳовлига чиқиб келгандай осонлик билан дунёнинг тўрт тарафига чиқиб илму ижтимоиятда музокара ва муомала қилиб келяптилар. Содир бўлаётган қийинчилик ожизга ҳам кўриниб турибдики — бари даврий, ўткинчидир. Ўтиш даврининг шунчалик захматига тоб бермаса, киши худонинг қаҳрига учрайди. Бу — изланиш қийинчиликлари, яратиш, бунёд этиш йўлидаги заҳматлардир. Бу таланган ўлканинг Ҳуррият ичра қайта тикланиш азиятларидир. Бу қийинчилик, бу азиятлар кўзларимизга сурма, бошимизга дурра бўлмоғи керак. Минг шукр озодлик учун! Аллоҳдан бизга кўз тегмаслигини илтижо қилмоғимиз жоиз.

Берганига шукр қилмасанг, бароридан қисади Аллоҳ. Шукрона ёрингиз бўлсин, биродар.

Турсуной СОДИҚОВА

БИРЖА ЯНГИЛИКЛАРИ

Республика қимматбаҳо қоғозлар биржасида бўлиб ўтган оддий акциялар савдосида 48 та ҳиссадор жамоалар қатнашди. Улар ўзларининг 131754 дона акцияларини сотиб 52642689 сўмлик маблағга эга бўлдилар. «Тошкент» Республика қимматбаҳо қоғозлар биржасининг июль ойи фаолиятини акс эттирувчи «Ойлик информацион янгиликлари» тарқатилди. Унда июль ойида бўлиб ўтган савдо якунлари, биржа янгиликлари, меҳмонлар, учрашувлар ва делегациялар ҳақида маълумотлар берилган.

****

Республика кўчмас мулк биржаси ва унинг вилоят бўлимларида ўтган ҳафта савдоси баракали бўлди. Бу сафар кимошди ва биржа савдоларига йирик иншоотлар қўйилди. Ҳафта давомида 14 та ким ошди ва 15 биржа савдолари бўлди. Натижада 254 ҳар хил кўчмас мулк сотилиб, мулкдорлар ихтиёрига ўтди. Улардан тушган маблағ 66 млн. 550 сўмни ташкил этди. Харидорларга автомобилларга ёқилғи қуйиш шахобчалари, омборхоналар, автотранспорт воситалари, ўрта ва кичик корхоналар, меҳмонхоналар, ер майдонлари, турар жой бинолари ва қурилиши тугалланмаган иншоотлар таклиф этилди. Айниқса энг унумли савдолар Самарқанд, Фарғона, Хоразм ва Тошкент вилояти РКМБ филиалларида ўтди. Самарқанд филиалида асосий эътибор Ўзбекистон Вазирлар Маҳкамасининг қарорига кирувчи автомобилларга ёқилғи ғуйиш шахобчаларини сотишга қаратилган. Бу ерда 6 АЁҚШ 2 млн.880 минг сўмга қўйилиб, 36 млн.470 минг сўмга сотилди. Фарғона филиалида ўрта ва кичик корхоналардан бўлмиш консерва заводи биржа савдосида 10 млн.611 минг сўмга сотилиб ўз харидорини топди. Сурхондарё филиалида ҳар доимгисидан бошқачароқ ким ошди савдоси бўлиб ўтди. Бунда қимматбаҳо заргарлик буюмлари савдога қўйилд. Ким ошди савдосига бошланғич баҳоси 81 минг 195 сўм бўлган заргарлик буюмлари 108 минг 800 сўмга сотилди. Ҳар галгидек, бу ҳафта ер майдонлари харидоргир бўлди. 130 ер майдони 1 млн.808 минг сўмга харид қилинди. Кейинги ҳафтада республикамизнинг барча вилоятларида мўлжалланган савдоларга энг харидоргир ва катта сармоя келтирадиган иншоотлар қўйилади.

Байрамга тайёргарлик

Истиқлол илҳомлари
СУНБУЛА

Куз ҳиди уфурар мевазорлардан,
Ёз қариб бормоқда Ўзбекистонда.
Олтин тус олмоқда ўлкам жамоли
Меҳр товлантириб ҳар битта жонда.

Етилган боғларга нақ олов пуркаб,
Ерларни ёндириб ўтди чилла ҳам,
Дастурхонин ёзиб саҳий табиат
Ёзнинг неъматларин кўрмоқда баҳам.

Ёқут ранг олхўри шохлари ларзон,
Бол томади луччак шафтолилардан.
Асал анжирларга олтин ранг кирди,
Деҳқон боғ оралар эрта саҳардан.

Сабзи эгатига зилол сув тараб,
Олма шохларига тиргак қўяди.
Кечки помидорнинг нишонасини,
Бодринг гулларини бир-бир суяди.

Булар бари унинг фарзандларидай,
Унинг ҳар бирига жон фидо этган.
Бу юртдаги ҳар гул, ҳар дарахт, ҳар боғ,
Деҳқон меҳнатидан вояга етган.

Тер тўксанг,терингни дур қилиб берар,
Ери олтин, суви гавҳар бўстон бу!
Жаннат боғларига ёз қўниб ўтган
Кузни кутаётган Ўзбекистон бу!

*****

Бағрига чорлайди поёнсиз дала,
Пахта пайкаллари уфққа туташ.
Офтоб ҳам тушибди тафтидан анча
Ҳозир аввалгидай пуркамас оташ.

Жўякда жилдирар сунбула суви,
Чанқоғин қондирар дуркун ғўзалар.
Гўёки барчаси саф тортган қизлар,
Қўлларида тилла тўла кўзалар.

Бор бўлсин хузурбахш зумрад далалар,
Уларни яшнатган деҳқон бор бўлсин!
Қалбининг қўрида пахта пиширган
Пахтакор эл доим бахтиёр бўлсин!

Эй дил шу тупроқни севиб ардоқла,
Шу азиз тупроққа таъзим қил аввал.
Шу диёр халқига жонлар садаға,
Шу диёр боғлари кўрмасин завол!

Яшнасин
Эртанги порлоқ кун учун,
Истиқлол нашъасин
Тотиб яшасин!

Файзи ШОҲИСМОИЛ.

«ҲАМЖИҲАТЛИК БОР ЖОЙДА»

Кейинги пайтлар жойларда оммавий физкультура ва спорт ишлари анча оқсаб қолаётган эди. Уларни ривожлантириш у ёқда турсин, ҳатто қўллаб-қувватлаш ҳам етишмаётган эди. Баъзи бир жойларда спорт мактаблари жиҳозлар етишмаслигидан ёпиб қўйилган ҳолларини кузатдик. Спорт иншоотлари қурилиши ўлда-жўлда қолиб, оммавий спорт мусобақалари ҳам ўтказилмай қўйган эди.

Истиқлол шарофати билан Президентимиз ўзлари бош-қош бўлганлиги туфайли республикамизда жисмоний тарбия ва спортга катта эътибор қаратила бошланди. Оммавий спорт мусобақалари ва спартакиадалар ўтказиш яна йўлга қўйилди. Ёшларнинг спортга бўлган қизиқишлари ортиб борди. Мисол қилиб ўтган йили Сурхондарёда ўтказилган хотин-қизлар қишлоқ спартакиадаси, Самарқанд университетида ўтказилган бу йилги спартакиада ва яқинда Гулистон шаҳрида ўтган қишлоқ меҳнаткашлари спартакиадасини олиш мумкин.

Бундай мусобақалар Ўзбекистон касаба уюшмалари физкультура ва спорт қўмитаси ташаббуси билан ўтказилаётганини алоҳида таъкидлаш лозим. Лекин биргина спартакиадани ўтказиш салкам миллион сўмга тушиб турган бир пайтда фақат бир ташкилот учун бу нарса оғирлик қилади. Шунинг учун буни эътиборга олган бир қанча Вазирлик ва ташкилотлар ўз ҳиссаларини қўшиш ниятини билдирдилар.

Яқинда шундай мусобақалардан бири Янгийўл шаҳрида бўлиб ўтди. Мини футбол бўйича савдо, умумий овқатланиш ва турли тадбиркорлик ташкилотлари ходимлари иштирок этган бу мусобақани Тошкент вилоят касаба уюшмалари қўмитаси ташкил этди.

«Ҳар йили 4-6 жамоа ташриф буюрадиган мусобақага бу йил 11 жамоадан 170 қатнашчи келишди. Уларни меҳмонхона билан таъминлаш, овқатлантириш, совринлар ташкил этиш анча маблағ талаб қилади. Бундай пайтда бизни қўллаб яқиндан молиявий ёрдам берган «Тошкоопбирлашув» ва «Тошвилоятсавдо» ташкилотларига алоҳида миннатдорчилик билдирмоқчи эдим»,- дейди вилоят касаба уюшмалари қўмитаси раиси Б.Расулов.- Яна бир неча ойдан кейин спортнинг оммавий турлари бўйича қишки спартакиада ўйинларини ўтказишни режалаштиряпмиз. Стол тенниси, кураш, шахмат-шашка бўйича бўладиган мусобақалар бу галгисидан ҳам қизиқарли ўтишига умид қиламиз».

«Навруз» спорт клубининг бевосита ёрдамида юқори даражада ўтган Янгийўлдаги мусобақага қайтадиган бўлсак, биринчи ўйин Янгийўлдаги «Пазанда» ҳиссадорлик жамиятига насиб этди. Иккинчи совринли ўринни яна янгийўлликлар-«Матлубот» ҳиссадорлик жамияти футболчилари эгаллади. «Бекобод савдо» ҳиссадорлик жамияти учинчи ўринга лойиқ деб топилди. Бу уччала жамоа вилоят терма жамоасига бирлашиб, август ойи охирларида Самарқандда ўтказиладиган республика финал мусобақасида иштирок этадилар.

Улуғбек АҲРОРОВ.

Яқинлашиб келаётган байрамингиз муборак бўлсин!

ТАБРИК

«РОБИЯ»

савдо-туристик фирмаси Ўзбекистон халқини яқинлашиб келаётган Мустақиллик байрами билан чин дилдан табриклаб, уларнинг оиласига тинчлик-хотиржамлик, бахт-саодат ва хорижда чинакамига хордиқ чиқариш имкониятларини тилаб қолади.

«РОБИЯ»

фирмаси етти иқлим мамлакатларига йўлланмалар таклиф этади. Сиз қадимий ва доимо навқирон Греция ўлкасига йўлланмаларни воситачи хизматисиз олишингиз мумкин.

Бош директор: Раънохон Охунова «Карасавиди» Греция туристик фирмасининг Тошкентдаги вакили: Владимир Зейтинидис.

Тел.: 41-36-31, 36-04-25.

«Ишонч»га жавоб берадилар

ҚЎШИМЧА ЙЎЛЛАНМА АЖРАТИЛДИ

Ўзбекистон Республикаси ижтимоий-таъминот вазирлиги «Ишонч» газетасининг шу йил 30 июль кунги сонида босилган «Йўлланма беришадими?» номли мақоласини ўрганиб чиқди.

Қўқон шаҳрида яшовчи 2-жаҳон урушининг II гуруҳ ногирони Ҳасан Мухторов рафиқаси билан биргаликда 1996 йилнинг апрель ойида йўлланма олиш учун ариза беришган. Мақола чиққан кунда аризачининг навбат рақами 15 ни, рафиқасиники эса 78 ни кўрсатган. Улардан олдинда турган кишилар ҳам уруш ногиронлари ва бошқа тоифадаги нафақахўрлардир.

Навбатдагилар кўплигини ҳисобга олиб, Фарғона вилоят ижтимоий-таъминот бошқармасига сентябрь ойига қўшимча йўлланмалар ажратилди. Бу ҳақда ариза муаллифига хат билан маълум қилинди.

Ш.ШОРАҲМЕДОВ,
Бош бошқарма бошлиғи.

• Мамлакатлар, одамлар, одатлар

«ҚИРҚ» РАҚАМИ

«Қирқ» рақами «Етти» рақами каби узига хос мўъжизавий хислатларга эга.

. Пайғамбаримиз Муҳаммад алайҳиссаломга «қирқ» ёшларида ваҳий кела бошлаган.

. Ҳазрат Умар (тўрт саҳобаларнинг иккинчилари), дастлаб, Исломни қабул қилишдан аввал, Муҳаммад алайҳиссалом тарғиботларига қарши чиқиб, ул олий зотни нобуд қилиш мақсадида қилич яланғочлаб, йўлга чиққанлар. Муҳаммад алайҳиссаломнинг ҳузури муборакларига етиб келгач, ул ҳазратнинг вужудларидаги таровaтни кўриб, фикрлари ўзгарган ва пайғамбаримизга иймон келтириб, Исломни қабул қилганлар. Ҳазрат Умар (разиаллоҳу анҳу) иймон келтирганларнинг «қирқинчиси» эдилар. (Умар ибн Ҳаттоб 616 йилда Исломни қабул қилганлар. Кейин Муҳаммад алайҳиссалом ҳазрат Умарнинг қизларига уйланганлар. Ҳазрат Умар Абу Бакр Сиддиқдан кейин, 634-644 йилларда халифалик қилганлар).

. Инсон она вужудида таркиб топгач, уч турлик, ҳар бири 40 кунлик илоҳий тарбият босқичларини ўтаб, сўнгра унинг танасига жон киради.

.Мусо алайҳиссалом тангри томонидан Сино тоғига чиқиб, 40 кун рўза тутиб, ибодат қилишга буюрилганлар.

. Ривоятларга қараганда, Ҳазрат Юнус пайғамбар наҳанг балиги қорнида 40 кун бўлганлар.

. Ривоятларда айтилишича, арвоҳлар ўз удумлари бўйича, ҳаётлигидаги оилаларига ўн йилгача ҳар ҳафта жума оқшоми (пайшанба) ва жума кунлари келиб, дуои фотиҳадан умидвор бўладилар. Ундан кейин эса, қирқ йилгача ҳар йили икки иъйд номоз кунлари келурлар.

****

. «Қирқ» («чилла») саноғи доимий жиҳатдан муайян хосиятга эга. Муҳаммад алайҳиссалом: «Ҳар ким «қирқ» кунгача узмасдан дилида Аллоҳ ёдини тута билса, аниг дилидан ҳикмат булоғи тилига қайнаб чиқар деганлар.

. «Қирқ» деган сузда ҳикмат бор: «Қирқ кулоҳли қозон», «қирқ кеча-кундуз йўл юрди», «чилла-қирқ кунлик тадбир», «Шоҳ уламоларга қирқ кун муҳлат берди», «қирқ туя бойлик», «қирқ газли қудуқ», «қирқ кеча-кундуз жанг бўлди», «қирқта бўлса қилиги бошқа», «қирқ йил қирғин бўлса, ажали етган ўлади» ва ҳакозолар.

Дарҳақиқат, «қирқ» рақами қадимдан Шарқ халқлари орасида муқаддас рақам, муқаддас воқеалар санаси тарзида кенг тарқалган.

Фарзандларнинг таваллуди маросимида ва у билан боғлиқ удумларда бу рақамга алоҳида аҳамият берилади. Янги фарзанд кўрган аёл «қирқ» кун чиллалик даврини ўтайди. Удумга биноан, чиллада она-болани жуда эҳтиёт қилиб, «қирқ» кунгача ҳеч қаерга чақирилмаган, фарзанд бегонага кўрсатилмаган.

Баъзи қишлоқларимизда бола туғилган кундан унга «ит кўйлак» кийдириш одати бўлган. Чақалоқнинг жажжи кўйлаги ғалати номланишида муайян бир мантиқ-гўдак ҳаётининг энг хавфли даври саналган чиллада рўй бериши мумкин бўлган турли «бало-қазо» итга ёпишсин деган ишора бор.

Бу каби удум қирғизларда ҳам бор. Чақалоқ қирқ кунлик бўлганда (чилла тугаганда), қирғиз ўтови меҳмонга тўлади ва шу куни чақалоқдан «ит кўйлак» ечиб олиниб, унга «қирқ кўйлак» кийдирилади. «Қирқ кўйлак» гўдакнинг онаси «қирқ» хонадондан йиғиб келган «қирқ» мато парчаси («қуроқ»)дан тикилар эди.

Келинлик «чилласи» деган ибора ҳам ана шу «қирқ» рақами билан боғлиқ. Тўйдан кейинги «қирқ» кун давомида келин уйда ёлғиз қолдирилмаган. Кексалар «қирқ» кунгача, яъни келиннинг чилласи чиқмагунча фарзанд кўрмаган ёки фарзанди турмаган аёлларни уй ишларига аралаштиришмаган ёки келин ҳузурига қўйишмаган.

. Дафн маросими ва у билан боғлиқ удумларда ҳам «қирқ» рақамига эътибор берилган. Аҳоли орасида, марҳум дафн этилгандан «қирқ» кун чамаси вақт ўтгандан кейин, унинг хотираси учун эҳсон қилиш удуми бор. Бу илмий жиҳатдан асосланган тадбирдир. Фаннинг эътироф этишига кўра, марҳум жасади ўзидаги электр фаолиятини «қирқ» кунгача, яъни сўнгги мия импульслари қайд этилган дамгача сақлаб турар экан. Мия импульсларининг сўниш жараёнини осойишта-беозор ўтиши учун эҳсон-дуо фотиҳа қилиш удумга айланган.

. Туркий халқларнинг кўпчилигида марҳум чиқарилган уйда «қирқ» кунгача ҳар оқшом чироқ ёқиш одат бўлган. Қозоқларда азадор уйда «қирқ» кунгача ҳар оқшом пилик ёқиш удуми бўлган. Руҳнинг кириши учун эшик қия очиб қўйилган.

Қирғизларнинг қадимий удумига кўра, азадор оилада аёллар марҳум учун «қирқ» кун «кўк кийим» кийиб аза тутишган, эркаклар шу кунлар мобайнида соч-соқолларини олдиришмаган.

Миртоҳир МИРАБДУЛЛОҲ ўғли.

(Давоми бор).

ҲУНАРМАНД ХИЗМАТИ

Аҳолининг меҳнат билан бандлиги масаласи иқтисодий ислоҳотлар шароитида муҳим ўрин тутади. Чунончи, бугунги кунда вилоят қишлоқ хўжалигида 67000 дан зиёд ортиқча ишчи кучи мавжуд бўлиб, улардан 62 минги деҳқончилик, 5 мингдан ортиқроғи чорвачилик соҳаларида ишламоқда. Бу ишчи кучларини саноат ишлаб чиқариш ва бошқа соҳаларга жалб этиш мақсадида қишлоқ хўжалигида банд бўлган ортиқча ходимлардан 36 минг кишини халқ хўжалигининг бошқа тармоқларига ўтказишни, 16 минг кишини тадбиркорлик, ўрта ва кичик хусусий бизнес соҳаларига жалб этишни, 4 мингга яқин кишини қишлоқларимиз ижтимоий инфраструктурасини ривожлантириш ишларига жалб этишни режалаштирган.

Бунинг учун аввало, деҳқонлар яшайдиган жойларда кичик-кичик корхоналар, цех ва устахоналар очиш мақсадга мувофиқдир. Муҳими, уларни саноат ишлаб чиқариш соҳаларига жалб этиш орқали ҳунарли, касбли бўлишларига кўмаклашмоқ зарур. Бу борада баъзи бир мисолларни ҳам келтириш мумкин: Бешариқ тумани йигирув-тикув фабрикасида, Тошлоқ тумани «Навбаҳор» хусусий фирмасида, Боғдод тумани «Эшон» кичик корхонасида, «Ўзбекистон» жамоа хўжалигида, Данғара тумани «Дониёр» кичик корхонасида тикувчилик, тикувчилик касбларига иштиёқмандлар қисқа курсларда ўқитиляпти. Бувайда тумани маиший хизмат кўрсатиш уюшмасида сартарошлик, Сух тумани «Шаҳло» кичик корхонасида дурадгорлик, гилам тўқувчилик, К.Ҳайдаров номли кичик корхонада ёғоч ўймакорлиги, Қўқон шаҳри шойи тўқиш фабрикасида тикувчилик, «Улуғбек» акционерлик жамиятида йигирувчи, Охунбобоев тумани Халқ банкида назоратчи-кассир касблари бўйича ўқияптилар. Агар рақамлар тили билан гаплашадиган бўлсак, шу кунгача 513 нафар янги касблар бўйича ўқишга юборилган бўлса, (1995 йил охири, 1996 йил бошида) шундан 357 нафари ҳозирда ўқияпти, 130 нафари эса иш билан таъминланган. Марғилон шаҳар Меҳнат Биржаси кўмаги билан чорвачилик, кавушдўзлик, Тошлоқ тумани «Баҳор» хусусий корхонасида чорвачилик, Қумариқ, Бирлик, Найман қишлоқ фуқаролик йиғинларида чеварлик, попопчилик, Фарғона тумани Водил фуқаролар йиғинларида наққошлик, «Паризод» кичик корхонасида гиламдўзлик, «Ойдин» кичик корхонасида косибчилик, «Шоҳимардон» кичик корхонасида чеварлик, Риштон тумани хусусий устахоналарида дурадгорлик, косиблик, сартарошлик каби ҳунармандликларга ўқитилмоқда. Ана шу усулда касб ўрганаётганлар 285 нафар фуқарони ташкил этади. Бундан ташқари Фарғонада хар-хил касб байрамлари, ҳунармандлар кўриги каби сайлларни ўтказиб турилибди.

Аҳмаджон ТЎХТАСИНОВ,
«Ишонч» мухбири.

Mersedes-Benz

«MERSEDES-BENZ» фирмасининг минтақадаги расмий ваколатхонаси «Шарқ юлдузи» Ўзбекистон-Германия қўшма корхонасининг бош директори Ризо ХАССАНИЙ ва корхона жамоаси бутун Ўзбекистон халқини мустақиллик кунининг 5 йиллиги билан самимий қутлайди. Ишончимиз комилки, ўзаро ҳамкорлигимиз мустақил Ўзбекистон Республикасининг иқтисодиётини мустаҳкамлашга, келажаги буюк давлатнинг гуллаб-яшнашига хизмат қилади.

МУНАЖЖИМЛАР ТАЪБИРИ

САЛОМАТЛИГИНГИЗНИ АСРАНГ
(27 август — 2 сентябрь)

27 августдан 28 август соат 10 гача асаб тизими, кўз, бўғинлар заиф бўлади. Шу сабабли кўз, бўғинлар, асаб... тизимга таъсир кўрсатмаган жарроҳлик муолажалари қилдирмаган маъқул. Бу юракда жарроҳлик муоажалари қилиш, юрак-қон томир хасталикларини аниқлаш учун жуда қулай фурсат. 28 август соат 4 дан 6 гача руҳият-ҳиссиётда бузилишлар бўлиши, юракни сиқадиган кечинмалар ҳуружи кучайиши мумкин. Бундан ташқари, 27 август эрта тонгда кўриш қобиляти ёмонлашиб, ичак (тўғри ичак истисно) касалликлари хавфи ортади. 28 август соат 5 дан келаси кун 6 гача 15-Ой куни давом этади. 15-Ой куннинг рамзи «думли шоқол» (Анубис). Ой тўлган куни ақлан камол топмаганларда ҳайвоний ҳиссиётлар кучайиши мумкин. Шу боис ҳамма фикр-туйғуларни мусаффо этиши, ёмонлик, худбинлик, қўрқоқлик иллатларидан фориғ бўлишга интилганликлари маъқул. Ҳамиша вазмин бўлиш, қичитқи ўт, клюква қайнатмасини ичиш, исириқ тутатишни маслаҳат берамиз. Ойнинг Далв юлдузлар туркумидан ўтиши кутилмаган, ўзига хослик, ихтирочилик қобилиятларини кучайтиради, кайфиятлар ўзгарувчанлигини таъминлайди, орзуларга берилиш, фалсафий мушоҳадаларга, одимийлик, дўстпарварлик, янгича турмуш тарзига интилиш, эркпарварлик, бошқаларга ҳам шундай хислатлар, кечинмалари тиклаш кайфиятларига кенг йўл беради.

28 август эрталаб 10 дан 30 август 5 гача ички секреция безлари (эндокрин тизим) ўта заифона тус олади, шу сабабли заҳарланишлар, дори-дармонлар билан боғлиқ касалликлар, руҳий бузилишлар кескинлашуви ёки пайдо бўлиши мумкин. Бундан ташқари тери ҳам кучсизланиб, аллергия ҳавфи ортади. Оёқлар ҳам заифлашиши мумкин, шу боис эҳтиёткорлик билан юрганингиз, юмшоқ пойабзал кийганингиз маъқул. Оёқларни уқалаш, ванна қилиш, жуда ҳожати бўлмаса, кучли дори-дармонлар ичмаган яхши. Шунингдек жигарда, буйракда жарроҳлик муолажалари қилдирмаган маъқул. Суюқликни камроқ ичинг, спиртли ичимликларни оғзингизга олманг, чунки буйрак буларсиз ҳам зўриқиб ишлайди. Ойнинг шу кунларда Ҳуд юлдузлар туркумидан ўтиши олишингиз, бошқаларга ҳамдард-ҳамфикрлилигингиз, хаёлпарастлигингиз, орзумандлигингизни, тасаввурингизнинг бойлигини янада оширади.

30 август 10 дан 1 сентябрь 5 гача айниқса бош, юз, жағлар, тиш ва қулоқлар кучсизланади ва заифона тус олади. Шу боис зарур бўлмаса, шу аъзоларда жиддий муолажалар қилдирманг. Шу кунларда ҳаддан ташқари зўриқиш яхшиликка олиб бормайди, чунки, бош ҳам, кўз туби заиф бўлади. Кўзда жарроҳлик муолажалари қилдириш ҳам тавсия этилмайди. Бу кунлар буйракда, пешоб йўлларида, простата безида жарроҳлик ўтказиш ёки уларни жиддий даволаш учун қулай. 1 сентябрда руҳий хасталиклар зўриқиши, спиртли ичимликлар ва гиёванд моддалар истеъмол қилишга мойиллик кучайиши мумкин. Шу боис ўзингизни тиябилганингиз маъқул. Бундан ташқари 1 сентябрь кеч соат 9 дан 2 сентябрь кеч соат 10 гача 19-Ой куни давом этади. Бу инсоннинг ҳиссиёт олами учун ўта ноқулай вақт. Бу кунда жамики ноўрин фикр-мулоҳазаларга эрк берманг. Ҳиссиёт, кечинмаларни соғлом ақл-идрок билан йўналтиришга уринингг. Ҳар доим вазмин бўлинг, ён-атрофингиздагиларга ҳасад билан қараманг. Уйингизда исириқ тутатинг, билган оятларингизни қироат қилинг. Шу кунларда ойнинг Ҳамал буржидан шошма-шошарлик билан ўйланмасдан қадам қўйманг, сабрсизлик, бетоқатлик қилманг.

27 август — 2 сентябрь оралиғида овқатни пала-партиш истъемол қилиш оқибатида... ошқозон—ичак, буйрак, фаолияти бузилиши хавфи бор. Турли ўсма хасталиклари авж олиши, талвасага тушишлар, шамоллашлар, шикастланишлар эҳтимоли юқорилигича қолади. Айниқса 1-2 сентябрда буйрак, томоқ қаттиқ шамоллаши, ошқозон бузилиши, танада лимфалар ва плазмалар айланиши бузилиши кутилади. 2 сентябрь ярим кечадан саҳар тўрттача асабий зўриқиш оқибатида ёки шикастланиш оқибатида кутилмаган касалликлар пайдо бўлиш хавфи бор. Шу боис тинчлантирадиган енгил дориворлар жумладан ялпиз, валериана илдизи қайнатмаларини ичиш тавсия қилинади.

● *Ўзингизни билинг!*

БОШҚАРАСИЗМИ - БОШҚАРИЛАСИЗМИ?

Инсон феъл-атвори, маълумки, бизнинг қилмишларимизда, одамларга муносабатимизда, у ёки бу вазиятда қандай иш тутишимизда намоён бўлади. Агар Сиз, ўзингизни яхшироқ билишни истасангиз қуйида берилган 15 саволга Ҳа, Йўқ, Билмадим дея жавоб беринг. Албатта, бу имтиҳон эмас ва шунинг учун жавоб бераётганда ўзингизни алдамаганингиз маъқул.

1. Ҳаётимда неки бўлса - ҳаммасига ўзимни масъул деб биламан.
2. Агар баъзи одамлар менга нисбатан муносабатларини ўзгартиришса - ҳаётимда шунчалик муаммолар бўлмасди.
3. Муваффақиятсизликларим сабаби устида бош қотириб ўтиришдан кўра, ҳаракат қилишни яхши кўраман.
4. Баъзида менинг юлдузимнинг ўзи бахтсиз юлдуз бўлса керак деб ўйлаб қоламан.
5. «Алкашлар» бошларига тушган бу балога ўзлари айбли деб ҳисоблайман.
6. Баъзан менинг шундай одам бўлишимга ўз таъсирларини ўтказганлар тақдиримга жавобгар деган фикр ҳаёлимга келади.
7. Агар шамоллаб қолсам, табибга югурмай, ўзимни-ўзим даволашни маъқул кўраман.
8. Аёлларнинг тажанг, жанжалкашлигига кўпинча бошқа одамлар айбдор деб ҳисоблайман.
9. Мен ҳар қандай муаммони ечиш мумкин деб ҳисоблайман, ҳамиша қандайдир ҳаётий мураккабликлар ичида яшайдиганларни тушуна олмайман.
10. Мен одамларга кўмаклашишни яхши кўраман, чунки бошқалар менга қилган яхшиликларини миннатдорлик билан эслайман.
11. Бирон можаро туғилиб қолса, ким айбдорлигини таҳлил қилишни, одатда, ўзимдан бошлайман.
12. Мабодо, йўлимни қора мушук кесиб ўтса, кўчанинг нариги бетига ўтиб оламан.
13. Ҳар қандай вазиятга қарамай, ҳар бир одам кучли ва мустақил бўлиши керак.
14. Мен ўз камчиликларимни биламан, лекин атрофдагилар уларга нисбатан кечиримли бўлишларини истайман.
15. Одатда мен вазиятга муросасизлик билан қарайман, чунки унга ўз таъсиримни ўтказишга жоизман.

Очколарни қуйидагича ҳисоб-китоб қиласиз: 1, 3, 5, 7, 9, 11, 13 саволларга берилган ҳар бир «Ҳа» жавоби учун ҳамда 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14, 15 саволларга берилган ҳар бир «Йўқ» жавоби учун 10 очкодан қўясиз. «Билмайман» деб берилган жавобларга 5 очкодан ёзинг. Тўплаган очколарингиз бўйича хулосаларни газетамизнинг келгуси сешанба сонида ўқийсиз.

«ЛАТОФАТГА БОЙМИСИЗ?» СИНОВ-СЎРОВЛАРИ ХУЛОСАЛАРИ

7-11 очко. Керак бўлганида Сиз жуда ёқимтой бўлиб кетасиз. Сиз зарур пайтда керак гап айтиш ёки ишни қилишдек ажойиб фазилат эгасисиз. Дўстларингиз ҳамиша Сизни ўз давраларида кўришни ёқтиришади.

12-16 очко. Сиз шахсни ҳурмат қилиш, қадрлашга мажбур қилувчи кўпгина фазилатларга эгасиз. Сизнинг ташрифингиз ҳар қандай «кулба»ни равшан қилади. Ўз яқинларингизга кўпроқ эътибор ва меҳрибонлик билан қарайсиз.

17-21 очко. Сиз яхши кўриниш мақсадида ҳеч кимга хушомад қилмайсиз. Бироқ бошқаларнинг дўстона ҳиссиётларига ўшалардай жавоб қиласиз. Сиз бир-бири билан очиқчасига, ҳалол ва аниқ гаплаша олишга асосланган ўзаро муносабатларни ёқтирасиз.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ХАЛҚ БАНКИ МУАССАСАЛАРИ АҲОЛИГА

- ҳар хил жамғарма турлари, шу жумладан эркин муомаладаги валютада;
- нақд пулсиз ҳисоб-китоблар;
- иш ҳақини Халқ банки бўлимлари орқали тўлаш;
- қимматбаҳо қоғозлар билан олиб бориладиган муомалалар;
- валюталар бўйича олди-сотди муомалалари;
- қимматбаҳо буюмлар ва ҳужжатларни сақлаш учун сейфларни ижарага бериш;
- учинчи шахс ҳисобига тўловлар қабул қилиш ва бошқа хизмат турларини таклиф этади.

Ўзбекистон Республикаси Халқ банки
Тел: 79-68-91, 45-66-43.

ТАБРИК
«ОҚ ТОШ»

шаҳобча корхонасининг президенти Азиз РАҲМОН ҳамда унинг маҳаллий ва хорижда ги ҳамкасблари Ўзбекистон Президенти И. КАРИМОВни, у зоти олийлари раҳбарлигидаги давлат арбобларини ва шунингдек ўзбекистонликларни уларнинг миллий байрами — Мустақиллик куни билан чин қалбдан муборакбод этади. Биз, Ўзбекистон тупроғида фаолият юритаётган минглаб тижоратчилар қаторида республикада олиб борилаётган иқтисодий ислоҳотлардан мамнунлигимизни билдирамиз ва Ўзбекистон халқига чуқур эҳтиром изҳор этамиз. Мамлакатдаги осойишталик ва иқтисодий муносабатлар барқарор туришига ишонамиз.

Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерациясининг «Меҳр Нури» суғурта компанияси бошқаруви ва жамоаси бошқарув раисининг ўринбосари С.М.Мейербековга онаси

Валентина Ивановна ЕПИФАНОВАнинг

вафоти муносабати билан чуқур ҳамдардлик билдиради.

ИШОНЧ

Бош муҳаррир
Саидакром САИДВАЛИЕВ

МУАССИС: ЎЗБЕКИСТОН КАСАБА УЮШМАЛАРИ ФЕДЕРАЦИЯСИ КЕНГАШИ

Бош муҳаррир қабулхонаси — 56—25—36
Бош муҳаррир ўринбосари — 56—52—89
Масъул котиб — 56—52—78

БЎЛИМЛАР

Касаба уюшмалари ва иқтисодиёт — 56—82—79. Ахборот ва спорт — 56—87—63. Маънавият ва маданият — 56—82—79. Хатлар, оммавий ишлар ва мухбирлар билан ишлаш — 56—85—43. Тижорат ва ҳуқуқ — 56—85—66.

ВИЛОЯТ МУХБИРЛАРИ:

Андижонда — 5—23—10. Бухорода — 3—50—10. Гулистонда — 2—24—98. Жиззахда —3—82—18. Навоийда —3—41—99. Наманганда — 6—22—10. Нукусда — 2—44—46. Самарқандда — 35—64—24. Термизда — 2—70—07. Тошкентда — 56—82—79. Фарғонада — 24—58—43. Урганчда — 6—03—40. Қаршида — 5—33—71.

Муҳарририятга келган қўлёзмалар (2 оралиқда 5 бетдан ошмаслиги лозим) ва суратлар муаллифларга қайтарилмайди, фойдаланилмаган хатларга жавоб юборилмайди. Таҳририят воситачилик қилмайди. Мақолалардаги ҳамда реклама ва эълонлардаги фикр— мулоҳазалар, келтирилган факт ва рақамлар масъулияти муаллифлар ҳамда реклама ва эълон берувчилар зиммасидадир.

- Газета 1991 йил 21 мартдан чиқа бошлаган.
- Сешанба ва жума кунлари чоп этилади.
- Сотувда эркин нархда.

Манзилимиз: 700165, Тошкент шаҳри, «Правда Востока» кўчаси, 24—уй.

- Нашр кўрсаткичи: 64560; 64561.

Газетага 1994 йил 14 январда Ўзбекистон Давлат Матбуот қўмитаси томонидан 5 рақамли гувоҳнома берилган.

- IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди Офсет усулида босилди. Формати А—2, ҳажми 2 босма табоқ.